

BIULETYN EURO INFO

1 (178) 2018
www.een.org.pl

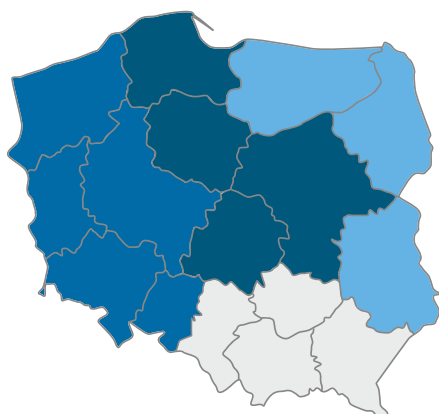
ISSN 2544-4719

**ZMIANY W SYSTEMIE ZACHĘT
INWESTYCYJNYCH**

**PRZEKAZYWANIE DANYCH
OSOBOWYCH DO USA**

**INFORMACJE O PRODUKCIE
KOSMETYCZNYM**

Konsorcja realizujące projekt Enterprise Europe Network w Polsce

Enterprise Europe Network
- Central Poland

Enterprise Europe Network
- East Poland

Enterprise Europe Network
- West Poland

Enterprise Europe Network
- South Poland

Konsorcjum: Enterprise Europe Network-Central Poland

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa
tel. (22) 432 71 02
www.een.org.pl

Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego

ul. Racjonalizacji 6/8, 02-673 Warszawa
tel. (22) 847 53 68
www.een-centralpoland.eu

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Piotrkowska 86, 90-103 Łódź
tel. (42) 630 36 67
www.frp.lodz.pl

Stowarzyszenie „Wolna Przedsiębiorczość”

ul. Piekarnicza 12A
80-126 Gdańsk
tel. 58 350 51 40
www.een.sopot.pl

Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego SA

ul. Włocławska 167, 87-100 Toruń
tel. (56) 699 54 80-83
www.een.tarr.org.pl

Uniwersytet Warszawski DELab

ul. Dobra 56/66, 00-312 Warszawa
tel. (22) 55 27 606
www.een.uw.edu.pl

Konsorcjum: Enterprise Europe Network-East Poland

Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego

ul. Starobojarska 15, 15-073 Białystok
tel. (85) 740 86 83
www.pfrr.pl, www.een-polskawschodnia.pl
www.een.pfrr.pl

Centrum Innowacji i Transferu Technologii, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

ul. Prawocheńskiego 9, 10-720 Olsztyn
tel. (89) 523 39 00
www.uwm.edu.pl, www.een-polskawschodnia.pl
www.uwm.edu.pl/een

Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Olsztynie

ul. Jagiellońska 91a, 10-356 Olsztyn
tel. (89) 512 24 05
www.een.wmarr.olsztyn.pl,
www.een-polskawschodnia.pl

Centrum Innowacji i Transferu Technologii Politechniki Lubelskiej

ul. Nadbystrzycka 36 pok. 730 (Budynek Wydziału Mechanicznego), 20-618 Lublin
tel. (81) 538 42 70
<http://lctt.pollub.pl>,
www.een-polskawschodnia.pl,
www.citt.pollub.pl

Lubelska Fundacja Rozwoju

Rynek 7, 20-111 Lublin
tel. (81) 528 53 11-12-31
www.lfr.lublin.pl,
www.een-polskawschodnia.pl

Park Naukowo-Technologiczny Polska Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.

ul. Innowacyjna 1, 16-400 Suwałki
tel. (87) 564 22 24-25
www.park.suwalki.pl,
www.een-polskawschodnia.pl

Konsorcjum: Enterprise Europe Network-South Poland

Centrum Transferu Technologii, Politechnika Krakowska

ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków
tel. (12) 628 28 45
www.transfer.edu.pl

Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie

ul. Floriańska 3, 31-019 Kraków
tel. (12) 428 92 55
www.iph.krakow.pl

Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o.

ul. Wincentego Pola 16, 44-100 Gliwice
tel. (32) 339 31 10
www.gapr.pl

Fundusz Górnośląski SA

Oddział w Katowicach (d. Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego SA)
ul. Powstańców 17, 40-039 Katowice
tel. (32) 728 58 28, 829, 865, 902, 903
www.enterprise.fundusz-silesia.pl

Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o.

ul. Studencka 1, 25-323 Kielce
tel. (41) 343 29 10
www.it.kielce.pl

Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa

ul. Sienkiewicza 53, 25-002 Kielce
tel. (41) 368 02 78
www.siph.com.pl

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego SA

ul. Szopena 51, 35-959 Rzeszów
tel. (17) 867 62 34
www.rarr.rzeszow.pl

Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego Dolina Lotnicza

ul. Szopena 51, 35-959 Rzeszów
tel. (17) 850 19 35
www.dolinalotnicza.pl

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania

ul. mjr. H. Sucharskiego 2, 35-225 Rzeszów
tel. (17) 852 49 75
www.een.wsiz.pl

Konsorcjum: Enterprise Europe Network-West Poland

Wrocławskie Centrum Transferu Technologii, Politechnika Wrocławska

ul. Smoluchowskiego 48, 50-372 Wrocław
tel. (71) 320 33 18
www.wcct.pwr.edu.pl

Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza

Poznański Park Naukowo-Technologiczny
Biuro Enterprise Europe Network w Poznaniu
ul. Rubież 46, 61-612 Poznań
tel. (61) 827 97 46
www.ppnt.poznan.pl

Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego SA

ul. Szczawieńska 2, 58-310 Szczawno Zdrój
tel. (74) 64 80 450
www.darr.pl

Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości

ul. Częstochowska 25, 62-800 Kalisz
tel. (62) 765 60 58
www.kip.kalisz.pl

Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Rozwoju Gospodarczego –

Szczecińskie Centrum Przedsiębiorczości

ul. Kolumba 86, 70-035 Szczecin
tel. (91) 433 02 20
www.zsrg.szczecin.pl

Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości” w Opolu

ul. Damrota 4, 45-064 Opole
tel. (77) 456 56 00
www.een.opole.pl

Drodzy Czytelnicy,

wszystko wskazuje na to, że już niebawem możemy spodziewać się końca funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych w naszym kraju w dotychczasowej formule. Nowe przepisy prawne wprowadzą bowiem zwolnienia podatkowe dla inwestorów na terenie całej Polski. Ze wspomnianego instrumentu wsparcia będą mogli skorzystać przedsiębiorcy planujący dokonanie na terenie Polski nowych inwestycji, które, zgodnie z ustawodawstwem polskim oraz prawem Unii Europejskiej, będą obejmować np. utworzenie nowego zakładu produkcyjnego. Preferencje podatkowe co do zasady będą uzależnione od trzech podstawowych kwestii, tzn.: lokalizacji inwestycji, jej charakteru oraz jakości tworzonych miejsc pracy. Jednakże, aby dowiedzieć się więcej o wsparciu, które w nieodległej już przyszłości będzie dostępne dla inwestorów, polecamy lekturę artykułu „Zmiany w systemie zachęt inwestycyjnych”.

W związku z tym, że do 25 maja 2018 r., czyli do dnia, od którego zaczną być stosowane przepisy unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych, pozostał niespełna kwartał, w bieżącym numerze Biuletynu publikujemy kolejne artykuły na ten temat. Tym razem w jednym z tekstów przybliżamy zagadnienie przekazywania danych osobowych firmom z USA.

Zapraszamy także do zapoznania się z najnowszymi ofertami współpracy zagranicznej.

Z wyrazami szacunku

Zespół Redakcyjny
Biuletyn Euro Info

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do ich zmiany i redagowania. Uwagi i komentarze prosimy kierować na adres: biuletyn_ei@parp.gov.pl

Wszystkie teksty zawarte w Biuletynie Euro Info mogą być przedrukowane wyłącznie po uzyskaniu zgody redakcji. Zainteresowanych prenumeratą prosimy o kontakt z najbliższym ośrodkiem Enterprise Europe Network.

Biuletyn Euro Info, wydawany przez ośrodek Enterprise Europe Network przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, jest współfinansowany przez Komisję Europejską ze środków pochodzących z programu COSME na lata 2014–2020 oraz przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii w ramach programu pn. „Udział Polski w programie na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) oraz w instrumentach finansowych programów UE wspierających konkurencyjność przedsiębiorstw w latach 2015–2021”.

Komisja Europejska lub osoby występujące w jej imieniu nie są odpowiedzialne za informacje przedstawione w publikacji. Poglądy wyrażone w publikacji są poglądami Autorów i nie muszą pokrywać się z działaniami Komisji Europejskiej.

Spis treści

4	Produkty kosmetyczne Informacje o produkcie kosmetycznym
8	Inwestycje Zmiany w systemie zachęt inwestycyjnych
12	Ochrona danych osobowych Program Tarcza Prywatności a bezpieczeństwo danych osobowych obywateli UE
15	Ochrona danych osobowych Ochrona danych osobowych – poradnik dla małych i średnich przedsiębiorców
20	Jednolity rynek cyfrowy Rola podpisu elektronicznego w rozwoju jednolitego rynku cyfrowego
24	Prawo pracy Przeniesienie pracownika wewnątrz przedsiębiorstwa
27	Aktualności
30	Oferty Oferty współpracy

Redaktor naczelny: Paweł Sikorski
Zespół: dr Michał Polański, Aleksandra Wolska
Korekta: Pracownia redakcji i korekty Justyna Mroczkowska edytorka.eu
Adres redakcji: Enterprise Europe Network przy PARP
ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa
Telefon: 22 432 71 02

Skład, druk i dystrybucja: Pracownia C&C Sp. z o.o.
www.ccpag.com.pl
Zdjęcia: Fotolia
Nakład: 1400 egz.

Informacje o produkcie kosmetycznym

Aspekty prawne

Marta Chmielewska

Europejska branża kosmetyczna rozwija się dynamicznie. Według danych Komisji Europejskiej¹ aż jedna trzecia wszystkich produktów kosmetycznych sprzedawanych na świecie jest eksportowana właśnie z Europy. Każdego roku jedną czwartą tego typu wyrobów będących w obrocie europejskim stanowią produkty zupełnie nowe. W ostatnich latach, wraz z modą na zdrowy styl życia, pojawił się także trend stosowania kosmetyków określanych jako „naturalne” czy też „organiczne”. Każdy przedsiębiorca wprowadzający kosmetyki do obrotu powinien wiedzieć, czy istnieją wymogi prawne dotyczące używania tego typu określeń na produktach, a także które informacje o kosmetyku są umieszczane na nim obowiązkowo, które są dozwolone, a których podawanie jest zakazane.

Czym właściwie jest produkt kosmetyczny?

Nadrzędnym aktem prawnym regulującym rynek kosmetyków w Polsce oraz w Unii Europejskiej jest rozporządzenie nr 1223/2009². Zgodnie z jego treścią

produktem kosmetycznym jest każda substancja lub mieszanina przeznaczona do zewnętrznego kontaktu z ciałem człowieka (tzn. skórą, włosami, paznokciami, wargami, zewnętrznymi narządami płciowymi, z zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej), których wyłączeniem lub głównym celem jest utrzymywanie go w czystości, pielęgnacja, perfumowanie, zmiana jego wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie jego zapachu.

Kto odpowiada za produkt kosmetyczny?

Rozporządzenie 1223/2009 stanowi, że to **osoba odpowiedzialna** jest gwarantem spełnienia wszelkich obowiązków wynikających z obowiązujących przepisów prawa w zakresie każdego wprowadzanego do obrotu produktu kosmetycznego. Kim jest jednak wspomniana „osoba odpowiedzialna”? Zgodnie z treścią wspomnianego rozporządzenia rolę tę może pełnić zarówno producent, dystrybutor, jak i importer kosmetyków.

Producent, czyli podmiot wytwarzający (lub też zlecający zaprojektowanie lub wytworzenie) i wprowadzający produkt do obrotu pod własną nazwą lub znakiem towarowym, będzie osobą odpowiedzialną w przypadku, gdy jego siedziba znajduje się na terenie Unii Europejskiej, a kosmetyk wprowadzany przez niego do obrotu został wyprodukowany w UE i nie był eksportowany, a następnie ponownie importowany do UE.

W odniesieniu natomiast do produktów kosmetycznych importowanych z krajów trzecich funkcję wspomnianej osoby odpowiedzialnej pełni **importer**.

Dystrybutor pełni z kolei obowiązki osoby odpowiedzialnej wtedy, kiedy wprowadza produkt kosmetyczny do obrotu pod własną nazwą lub znakiem towarowym lub zmienia produkt już wprowadzony na rynek w sposób mogący mieć wpływ na zgodność z obowiązującymi wymogami.

Podsumowując – o tym, czy rolę osoby odpowiedzialnej pełni producent, importer, czy też dystrybutor, decyduje to, kto wprowadza dany kosmetyk do obrotu na terytorium Unii Europejskiej.

Obowiązkowe wymogi w zakresie etykietowania – czyli o czym przedsiębiorca, będący osobą odpowiedzialną, powinien pamiętać

Jak zostało wskazane powyżej, to osoba odpowiedzialna gwarantuje zgodność produktu kosmetycznego z obowiązującymi przepisami. Polega ona m.in. na zapewnieniu **prawidłowego oznakowania produktu**. Stosownie

do treści rozporządzenia 1223/2009 elementami obowiązkowymi, które muszą znaleźć się na pojemnikach i opakowaniach zewnętrznych kosmetyków, w postaci informacji nieusuwalnych, łatwych do odczytania i widocznych, są:

1) dane osoby odpowiedzialnej (w tym jej nazwa i adres);

Należy zaznaczyć, że w przypadku importowanych produktów kosmetycznych podaje się także nazwę kraju pochodzenia.

2) nominalna zawartość w momencie pakowania wyrażona w jednostkach masy lub objętości;

3) data, do której dany produkt kosmetyczny zachowuje w pełni swoje pierwotne właściwości.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że datę poprzedza zwrot „najlepiej użyć przed końcem” lub symbol klepsydry wskazany poniżej:

Na produktach kosmetycznych można spotkać również inne określenie czasowe. W przypadku kosmetyków o minimalnej trwałości dłuższej niż 30 miesięcy wskazanie daty minimalnej nie jest bowiem obowiązkowe. Wówczas na produkcie umieszcza się informację o okresie, w jakim po otwarciu pojemnika jest on bezpieczny i może być stosowany bez szkody dla konsumenta. Wtedy przedsiębiorca posługuje się poniższym symbolem wraz ze wskazaniem konkretnego okresu oznaczonego w miesiącach lub latach.

4) szczególne środki ostrożności (rozporządzenie 1223/2009 precyzuje m.in., jakie substancje mogą być zawarte w kosmetyku wyłącznie z zachowaniem określonego ostrzeżenia);

5) numer partii produktu lub oznaczenia pozwalające na identyfikację produktu kosmetycznego;

6) funkcja produktu;

7) wykaz składników poprzedzony określeniem „ingredients”.

Rozporządzenie przewiduje też, że wymieniając składniki kosmetyku, stosuje się ich wspólne nazwy opracowane przez Komisję Europejską, które

są zgodne z międzynarodowym nazewnictwem składników kosmetycznych (*International Nomenclature of Cosmetic Ingredients*, INCI). Nie bez znaczenia pozostaje również kolejność, w której wymienione zostają składniki kosmetyku, ponieważ rozporządzenie wprowadza wymóg przekazywania ich w porządku malejącym, poczynając od tego, którego jest najwięcej. Jedynie składniki, których stężenie w kosmetyku wynosi poniżej 1%, mogą zostać wymienione w dowolnej kolejności.

Ważne jest także to, że informacje dotyczące nominalnej zawartości produktu, daty minimalnej trwałości, środków ostrożności oraz funkcji kosmetyku obowiązkowo przekazuje się w języku państwa członkowskiego, w którym dany kosmetyk jest udostępniany użytkownikowi końcowemu, czyli konsumentowi lub osobie wykorzystującej dany produkt kosmetyczny w ramach działalności zawodowej. W nawiązaniu do tego wymogu warto odnieść się także do ustawy o języku polskim³, która ustala zakres obowiązku używania języka polskiego w obrocie z udziałem konsumentów.

Ponadto kosmetyki podlegają przepisom dotyczącym towarów paczkowanych i w tym zakresie należy odwołać się do ustawy o towarach paczkowanych⁴ oraz jej aktów wykonawczych⁵.

Aby kosmetyk legalnie znalazł się w obrocie gospodarczym, osoba odpowiedzialna ma obowiązek zgłoszenia go Komisji Europejskiej za pośrednictwem Portalu Notyfikacji Produktów Kosmetycznych (*Cosmetic Product Notification Portal*, CPNP). Notyfikacja ta powinna nastąpić jeszcze przed wprowadzeniem produktu do obrotu i zawierać m.in. takie informacje jak:

- kategoria produktu kosmetycznego,
- jego nazwa,
- dane osoby odpowiedzialnej,
- adres, pod którym jest udostępniana dokumentacja produktu,
- kraj pochodzenia w przypadku produktu importowanego,
- państwo członkowskie, w którym kosmetyk ma być udostępniany,
- dane kontaktowe osoby fizycznej, z którą można się kontaktować w razie wystąpienia takiej konieczności.

W momencie gdy kosmetyk jest już wprowadzany do obrotu, osoba

odpowiedzialna musi zgłosić Komisji również oryginalne oznakowanie oraz fotografię opakowania produktu.

Gdy osobą odpowiedzialną za dany kosmetyk jest producent, ale to dystrybutor ma zamiar udostępniać produkt w innym państwie członkowskim, niż dotychczas to miało miejsce, wówczas również na dystrybutorze ciąży obowiązek zgłoszenia takiego produktu kosmetycznego. Dzieje się tak wówczas, gdy w celu zapewnienia zgodności z prawem krajowym dystrybutor tłumaczy fragment oznakowania produktu.

Co można zamieścić na opakowaniu kosmetyku?

Każdy przedsiębiorca dąży do tego, aby jego produkt wyróżniał się na tle pozostałych, a jego sprzedaż generowała jak największe zyski. W związku z tym producenci dbają o jak najbardziej atrakcyjny wygląd swoich towarów, informując często o ich wyjątkowych właściwościach i jakości. Warto zdawać sobie sprawę, że praktycznie każdy taki komunikat stanowi oświadczenie o produkcie, które podlega pewnym ograniczeniom prawnym. Czy zatem producent może zamieszczać na swoim produkcie każdą dowolną informację? Odpowiedzi na to pytanie dostarcza rozporządzenie 1223/2009, które stanowi, że na etykietach, podczas udostępniania na rynku i reklamowania produktów kosmetycznych, wszelkie informacje, tzn. tekst, nazwy, znaki towarowe, obrazy lub inne znaki, nie mogą być używane w ten sposób, aby przypisywać tym produktom cechy lub funkcje, których w rzeczywistości wyroby te nie posiadają.

Zasada ta jest uzupełniona przez kryteria dotyczące uzasadniania oświadczeń w związku z produktami kosmetycznymi, które zostały uregulowane w rozporządzeniu 655/2013⁶. Jego celem jest zagwarantowanie ochrony konsumentów przede wszystkim przed oświadczeniami wprowadzającymi w błąd. Kryteria te stanowią, że wszelkie oświadczenia powinny być:

- zgodne z przepisami prawa,
- prawdziwe,
- poparte dowodami,
- zgodne ze stanem faktycznym,

- uczciwe,
- pozwalające na świadome podejmowanie decyzji.

Kryteria te odnoszą się do wszelkich oświadczeń o kosmetyku niezależnie od formy ich wyrażenia czy nośnika, na którym są udostępniane. Oznacza to, że oświadczeń tych nie stanowią wyłącznie informacje przekazywane na tekstowych etykietach opakowania produktu, ale także komunikaty przekazywane w reklamie. Wymóg spełniania wskazanych powyżej kryteriów spoczywa na osobie odpowiedzialnej za produkt kosmetyczny.

Komisja Europejska opracowała także wytyczne do rozporządzenia 655/2013⁷, w których można znaleźć praktyczne wskazówki w zakresie stosowania wspomnianych kryteriów. Zawierają one przykładowe oświadczenia uznawane za sprzeczne z poszczególnymi kryteriami oświadczeń kosmetycznych. Zgodnie z ich treścią za niedozwolone uznano m.in. przykładowe oświadczenia:

- „Produkt zgodny z przepisami Unii Europejskiej” – wskazano, że takie oświadczenie narusza kryterium zgodności z przepisami, gdyż każdy kosmetyk wprowadzony na rynek unijny musi spełniać wszystkie wymogi przewidziane przez prawo;
- „Zawiera nawilżający aloes” – takie oświadczenie nie może być stosowane, jeżeli cały produkt nie ma właściwości nawilżających, w przeciwnym wypadku takie oświadczenie będzie sprzeczne z kryterium prawdziwości udzielanych informacji.

Ograniczenia stosowania oświadczeń dotyczących produktów kosmetycznych zostały przewidziane także w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji⁸ oraz w ustawie o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym⁹. W świetle tych unormowań zakazane jest stosowanie wprowadzającego w błąd oznaczenia towarów. Zakaz ten dotyczy także prowadzenia reklamy wprowadzającej w błąd odbiorców i mogącej przez to wpłynąć na ich decyzję co do nabycia takiego towaru. Wprowadzenie w błąd może dotyczyć m.in. błędu co do jakości, składników czy innych istotnych cech towaru, w tym także zatajenia ryzyka, jakie wiąże się z korzystaniem z tego towaru. Zakaz ten dotyczy również niezgodnego z prawdą

podawania informacji o testach i wynikach badań lub kontroli przeprowadzanych na produkcie czy też o zezwoleniach, nagrodach lub wyróżnieniach uzyskanych przez produkt.

Stosowanie wprowadzających w błąd oświadczeń na produktach kosmetycznych może zatem stanowić czyn nieuczciwej konkurencji oraz nieuczciwą praktykę rynkową, jako że narusza interesy konsumentów. Jest zatem również „praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów” według ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów¹⁰. Ma to istotne znaczenie z punktu widzenia możliwości zastosowania kar przewidzianych we wspomnianych ustawach, w tym kar administracyjnych nakładanych wskutek podjęcia interwencji przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK).

Jak stosować oświadczenia w przypadku kosmetyków oznaczanych jako „naturalne”, „organiczne”, „eko”?

Na rynku można spotkać wiele produktów kosmetycznych oznaczanych jako „naturalne”, „organiczne” czy też „eko”. Czy takie określenia niosą za sobą konkretną informację o produkcie? Sprawa w tym wypadku nie jest oczywista, ponieważ ani polskie, ani unijne przepisy nie przewidują definicji żadnego z nich. Nie są zatem ustanowione prawnie wiążące wymogi, które taki kosmetyk dodatkowo musi spełniać, oprócz ogólnych zasad wskazanych powyżej w niniejszym artykule.

Mając jednak na uwadze wspomnianą już zasadę niewprowadzania w błąd konsumentów, można dostrzec określone tendencje rynkowe i pozaprawne próby ustalania pewnych norm, **które bezpiecznie jest stosować**, aby zapewnić wiarygodność deklaracji na produktach oznaczanych jako „naturalne”, „organiczne” lub „eko”.

Takie normy ustalają chociażby **niezależne instytucje certyfikujące**. Przedsiębiorca, którego produkt spełnia kryteria określone przez daną instytucję,

ma prawo wówczas oznaczać swoje produkty certyfikatem takiej jednostki gwarantującym zgodność z określonymi wymaganiami.

Czy certyfikacja jest obowiązkowa?

Certyfikacja jest odpłatną usługą komercyjną polegającą na potwierdzeniu przez niezależny podmiot, że dany produkt spełnia ustalone warunki. Posiadanie któregośkolwiek z certyfikatów nie jest wymagane przez obowiązujące prawo. Można zatem powiedzieć, że posiadanie certyfikatu potwierdza status kosmetyku, a przy tym wpływa korzystnie na wizerunek producenta, aczkolwiek jego brak nie wiąże się bezpośrednio z ujemnymi konsekwencjami prawnymi dla przedsiębiorcy.

Do tego rodzaju certyfikatów można zaliczyć m.in.: ECOCERT, Kontrollierte Natur-Kosmetik BDIH, NaTrue, BIO Cosmetique Charte Cosmebio czy Soil Association Organic Standard. W Polsce jednostką certyfikującą jest Polskie Centrum Badań i Certyfikacji, które przyznaje prawo do posługiwania się tzw. wspólnym znakiem gwarancyjnym „EKO CERTYFIKOWANY KOSMETYK NATURALNY”.

Z uwagi na dużą liczbę jednostek certyfikujących oraz w celu harmonizacji standardów certyfikacji powstało międzynarodowe stowarzyszenie Cosmos Standard AISBL, którego założycielami jest pięć głównych europejskich jednostek zajmujących się opracowywaniem standardów dla kosmetyków naturalnych i organicznych. Do jednostek tych należą: BDIH (Niemcy), Cosmebio (Francja), Ecocert Greenlife (Francja), Ica (Włochy) i Soil Association (Wielka Brytania). Organizacje te wypracowały wspólny standard dla kosmetyków naturalnych i organicznych. Producenci mogą ubiegać się o uzyskanie wybranego certyfikatu COSMOS za pośrednictwem upoważnionych jednostek certyfikujących, autoryzowanych przez stowarzyszenie Cosmos Standard AISBL.

Aby lepiej poznać procedurę certyfikacji, należy zaznajomić się z działalnością takich jednostek, w tym z ustanowionymi przez nie kryteriami, które muszą zostać

spełnione przez kosmetyk, aby ten mógł być oznaczany danym certyfikatem.

Przykładowo, aby móc ubiegać się o certyfikat ECOCERT dla kosmetyku naturalnego (*natural cosmetic label*), co najmniej 95% jego składników musi być pochodzenia naturalnego, nie mniej niż 50% wszystkich składników pochodzenia roślinnego oraz minimum 5% składników musi pochodzić z upraw rolnictwa ekologicznego. Z kolei w celu uzyskania certyfikatu dla kosmetyku organicznego (*natural and organic cosmetic label*) należy spełnić następujące kryteria: tak jak w poprzednim wypadku przynajmniej 95% wszystkich składników musi być pochodzenia naturalnego, minimum 95% składników pochodzenia roślinnego oraz co najmniej 10% wszystkich składników musi pochodzić z rolnictwa ekologicznego. Pojęcie „rolnictwo ekologiczne” zostało dookreślone w rozporządzeniu 834/2007¹¹ poprzez ustanowienie szeregu szczegółowych zasad dotyczących ekologicznej metody produkcji. Należą do nich m.in. ograniczenie do minimum stosowania substancji nieodnawialnych oraz środków zewnętrznych, wykluczenie stosowania GMO i produktów wytworzonych z GMO lub przy ich użyciu czy też żywienie zwierząt paszami ekologicznymi złożonymi ze składników rolniczych uzyskanych w produkcji ekologicznej oraz z naturalnych substancji nierolniczych.

Wyżej wskazane wymogi nie stanowią jednak wszystkich, gdyż ustanowione są także ogólne wytyczne, które kosmetyk oznaczony certyfikatem ECOCERT musi dodatkowo spełniać. Należy do nich m.in.: brak w składzie GMO, parabenów, silikonów, syntetycznych substancji zapachowych i barwiących, ale także wymóg wykorzystania opakowań biodegradowalnych lub nadających się do recyklingu.

Na rynku występują także tzw. certyfikaty wegańskie, np. certyfikat „Vegan” przyznawany przez Towarzystwo Wegańskie (Vegan Society), który potwierdza m.in., że dany kosmetyk jest całkowicie wolny od składników pochodzenia zwierzęcego.

Warto także wspomnieć, że Międzynarodowa Organizacja ds. Standaryzacji ISO w 2016 r. opublikowała normę ISO 16128-1:2016 oraz w 2017 r. uzupełniającą ją normę ISO 16128-2:2017. Pierwsza z nich

zawiera wskazania w zakresie definicji składników naturalnych oraz organicznych kosmetyku, natomiast druga ustala kryteria, które muszą spełniać produkt i jego składniki w celu spełniania wymogów „naturalności” czy „organiczności”. Respektowanie tych norm pozostaje jednak dobrowolne. Co istotne, normy ISO 16128 nie odnoszą się jednak do zasad etykietowania czy stosowania oświadczeń w związku z produktami kosmetycznymi.

Niezależnie od powyższego, należy wskazać, że na rynku mogą działać przedsiębiorcy, którzy spełniają wymogi ustanowione przez poszczególne jednostki certyfikowane, jednak nie ubiegają się o certyfikat. Wynika to z faktu, że jego uzyskanie jest odpłatne i nie każde przedsiębiorstwo stać na poniesienie kosztów procedury certyfikacji. Brak oznaczenia kosmetyku certyfikatem nie zawsze zatem przesądza o niespełnieniu przez taki produkt określonych standardów.

Trzeba jednak pamiętać, że to zawsze na osobie odpowiedzialnej za produkt kosmetyczny będzie spoczywał obowiązek wykazania, że oznaczenie jej produktu jako „naturalny” czy „organiczny” jest oświadczeniem prawdziwym i nie wprowadzającym w błąd konsumentów.

Sankcje prawne za naruszenie przepisów dotyczących oznakowania oraz stosowania oświadczeń

Rozporządzenie 1223/2009 przewiduje, że to państwa członkowskie regulują kwestię sankcji w przypadkach naruszenia przepisów tego rozporządzenia. Charakter sankcji powinien być skuteczny, proporcjonalny i odstraszający.

Obecnie obowiązująca polska ustawa o kosmetykach nie przewiduje sankcji za niezgodne z prawem stosowanie oświadczeń o produktach kosmetycznych, natomiast uwzględnia karę za wprowadzenie do obrotu kosmetyku z naruszeniem nakazów dotyczących oznakowania przewidzianych tą ustawą. Taka praktyka stanowi wykroczenie i zagrożona jest karą aresztu (5–30 dni) albo karą grzywny (20–5000 zł). W tym

miejsu należy jednocześnie przypomnieć, że niezależnie od powyższych kar mogą być nałożone również kary wynikające m.in. z przepisów z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów czy nieuczciwych praktyk rynkowych.

Warto również zaznaczyć, że aktualnie na etapie ścieżki legislacyjnej pozostaje projekt nowej ustawy o produktach kosmetycznych, która ma zastąpić obecnie obowiązującą ustawę o kosmetykach z dnia 30 marca 2001 r. Nowe przepisy m.in. precyzują obowiązki osoby odpowiedzialnej, ponadto rozstrzygają kwestię właściwości organów państwowych w zakresie nadzoru nad prawidłowością realizacji przez podmioty działające na rynku obowiązków wynikających z treści rozporządzenia 1223/2009 i wprowadzają nowe kary pieniężne nakładane w drodze decyzji administracyjnej w przypadku nieprzestrzegania określonych wymogów. W dalszym ciągu jednak aktem normatywnym o charakterze zasadniczym pozostaje rozporządzenie 1223/2009.

Marta Chmielewska

aplikant radcowski

Kielar & Kołodziejczyk sp. k.

¹ Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady na temat oświadczeń o produktach sporządzanych na podstawie wspólnych kryteriów w branży kosmetycznej (Bruksela, 19 września 2016 r.).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych (Dz.U. UE L 2009.342.59).

³ Ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz.U. z 2011 r. Nr 43, poz. 224).

⁴ Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1161).

⁵ Chodzi m.in. o rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 lipca 2009 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących oznakowań towarów paczkowanych (Dz.U. z 2009 r. Nr 122, poz. 1010).

⁶ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 655/2013 z dnia 10 lipca 2013 r. określające wspólne kryteria dotyczące uzasadniania oświadczeń stosowanych w związku z produktami kosmetycznymi (Dz.U. UE L 2013.190.31).

⁷ *Guidelines to Commission Regulation (EU) No 655/2013 laying down common criteria for the justification of claims used in relation to cosmetic products (Version July 2013).*

⁸ Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503).

⁹ Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2070).

¹⁰ Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2017 r. poz. 229).

¹¹ Rozporządzenie Rady nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz.U. UE L 2007.189).

Zmiany w systemie zachęt inwestycyjnych

Nowe zasady udzielania przedsiębiorcom wsparcia na realizację nowych inwestycji

Agata Kudelska

Trwają prace legislacyjne nad przepisami ustanawiającymi nowe zasady wspierania inwestycji, które docelowo mają zastąpić dotychczasowy, funkcjonujący od 20 lat, schemat wsparcia w ramach instrumentu specjalnych stref ekonomicznych (SSE)¹. Przygotowany przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii pakiet regulacji obejmuje projekt ustawy o wspieraniu nowych inwestycji (dalej jako: „ustawa”) wraz z projektami rozporządzeń wykonawczych, tj. rozporządzenia w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom na obszarach oraz rozporządzenia w sprawie ustalenia obszarów i przypisania ich zarządzającym². 20 lutego 2018 r. projekt ustawy został przyjęty przez Radę Ministrów, a następnie zostanie skierowany do Sejmu.

Kluczowe zmiany w stosunku do obecnego systemu wsparcia obejmują:

- odejście od ograniczeń terytorialnych – wsparcie w postaci zwolnienia od podatku dochodowego (PIT lub CIT) dostępne będzie nie jak dotychczas wyłącznie z tytułu realizacji nowej inwestycji na obszarze objętym statusem SSE, ale na terenie całego kraju;
- wprowadzenie kryteriów dostępu – na wsparcie będą mogli liczyć jedynie przedsiębiorcy, których projekty spełniają kryteria ilościowe w zakresie minimalnych kosztów kwalifikowanych inwestycji oraz kryteria jakościowe – skorelowane z celami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Analogicznie jak w przypadku zwolnień podatkowych w SSE, wsparcie w ramach nowego instrumentu będzie stanowić regionalną pomoc inwestycyjną, tj. pomoc ukierunkowaną na przyspieszenie rozwoju najsłabiej rozwiniętych regionów poprzez wspieranie nowych inwestycji i tworzenie nowych miejsc pracy

związanych z nowymi inwestycjami, dopuszczalną na zasadach określonych w regulacjach Unii Europejskiej³.

Z chwilą wejścia w życie nowych przepisów, nie będą już wydawane nowe zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie SSE – ustawa o SSE będzie miała zastosowanie jedynie do zmiany, cofnięcia lub stwierdzenia wygaśnięcia obecnych zezwoleń.

Operatorzy nowego instrumentu wsparcia – zadania spółek zarządzających obszarami

Określone w ustawie zadania w zakresie wspierania inwestycji zostaną powierzone spółkom zarządzającym obecnie specjalnymi strefami ekonomicznymi, przy czym obszar ich działania nie będzie, jak dotychczas, ograniczony jedynie do terenów posiadających status SSE, ale obejmie całą Polskę. Każdej ze spółek zostanie przypisany obszar obejmujący określoną liczbę powiatów („obszar”), na terenie którego dana spółka („zarządzający obszarem”) będzie realizować działania ukierunkowane na inicjowanie nowych inwestycji i ich rozwój, obejmujące w szczególności:

- udostępnianie przedsiębiorcom składników mienia pozostających w dyspozycji zarządzającego obszarem oraz gospodarowanie takimi składnikami mienia w sposób ułatwiający przedsiębiorcom prowadzenie działalności gospodarczej;
- świadczenie nieodpłatnych usług informacyjnych na rzecz przedsiębiorców ubiegających się o wsparcie oraz korzystających ze wsparcia, a także innych odpłatnych usług wskazanych w planie rozwoju inwestycji;

- prowadzenie działań promujących działalność gospodarczą i nowe inwestycje;
- pomoc przedsiębiorcom w kontaktach z administracją publiczną;
- współpracę ze szkołami ponadpodstawowymi oraz uczelniami wyższymi w zakresie uwzględniania w procesie kształcenia potrzeb rynku pracy.

Zarządzający obszarem będzie zobowiązany do opracowania planu rozwoju inwestycji, określającego w szczególności cele, do których osiągnięcia dąży zarządzający obszarem. Ponadto dla każdego z obszarów zostanie powołana rada rozwoju obszaru gospodarczego składająca się z przedstawicieli przedsiębiorców, samorządu terytorialnego oraz wojewódzkich rad dialogu społecznego.

Jakie inwestycje mogą liczyć na wsparcie – kryteria dostępu

Wsparcie udzielane będzie z tytułu realizacji przedsięwzięcia stanowiącego „nową inwestycję” w rozumieniu przepisów o pomocy regionalnej, tj. inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego zakładu, zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu, dywersyfikacją produkcji poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie lub zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu.

Analogicznie jak w przypadku pomocy publicznej w SSE, pewne rodzaje działalności gospodarczej będą z góry wyłączone z możliwości uzyskania wsparcia. Będzie ono niedostępne w przypadku działalności prowadzonej m.in. w zakresie:

- wytwarzania materiałów wybuchowych,
- wyrobów tytoniowych,
- napojów alkoholowych oraz spirytusu,
- usług budowlanych,
- handlu hurtowego i detalicznego,
- usług hotelowych i gastronomicznych,
- usług finansowych i ubezpieczeniowych,
- usług profesjonalnych, naukowych i technicznych (z wyjątkiem usług audytu finansowego, rachunkowo-księgowych oraz usług w zakresie badań i analiz technicznych oraz w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych),
- usług edukacyjnych czy kulturalnych.

Wsparcie nie będzie udzielane również w przypadkach, gdy pomoc regionalna jest wyłączona na mocy rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, tj. przykładowo w sektorach hutnictwa żelaza i stali, węglowym, budownictwa okrętowego, włókien syntetycznych czy w sektorze transportu.

Planowana inwestycja będzie musiała spełniać zarówno kryteria ilościowe, jak i kryteria jakościowe, określone w rozporządzeniu w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom na obszarach.

Kryteria ilościowe, czyli minimalne koszty kwalifikowane inwestycji,

do poniesienia których zobowiązany będzie inwestor, uzależnione są od poziomu bezrobocia w powiecie, gdzie realizowana będzie inwestycja – im wyższa stopa bezrobocia, tym mniejsze wymagane koszty kwalifikowane. Zależą także od wielkości przedsiębiorcy, tzn. dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców (MMŚP)⁴ są one znacząco niższe niż w przypadku dużych firm, tj. ulegają obniżeniu odpowiednio o 98%, 95% i 80%. Według projektu rozporządzenia kryteria ilościowe przedstawiają się następująco (Tabela 1).

Kryteria ilościowe będą obniżone również dla inwestycji w sektorach nowoczesnych usług dla biznesu⁵ oraz badawczo-rozwojowym – o 80% w stosunku do poziomu przewidzianego dla dużych przedsiębiorców.

Z kolei kryteria jakościowe oceny projektów mają zapewnić, by wsparcie było ukierunkowane na inwestycje wpisujące się w założenia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, czyli kluczowego dokumentu w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej Polski⁶. Kryteria te obejmują cztery obszary rozwoju:

- strukturalny,
- naukowy,
- zrównoważony oraz
- rozwój zasobów ludzkich.

Szczegółowy opis kryteriów jakościowych oraz sposób weryfikacji ich spełnienia będzie zawarty w załączniku do rozporządzenia, przy czym zestawy

kryteriów będą różne dla projektów realizowanych w sektorze nowoczesnych usług dla biznesu i dla projektów przemysłowych. Według projektu rozporządzenia obejmują one następujące kryteria oceny:

- tworzenie wyspecjalizowanych miejsc pracy i oferowanie stabilnego zatrudnienia;
- inwestowanie w branże zgodne z aktualną polityką rozwojową kraju, w których Polska może uzyskać przewagę konkurencyjną (branże: lotnicza, stoczniowa, biotechnologiczna, farmaceutyczna, elektroniczna, maszynowa, chemiczna, meblarska, spożywcza, IT, produkcji środków transportu i części do nich, produkcji urządzeń medycznych);
- inwestowanie w projekty usługowe wspierające branże zgodne z aktualną polityką rozwojową kraju, w których Polska może uzyskać przewagę konkurencyjną;
- określony poziom sprzedaży eksportowej (udział sprzedaży na eksport na poziomie co najmniej przeciętnej intensywności sprzedaży eksportowej przedsiębiorstw niefinansowych);
- współpraca z jednostkami badawczo-rozwojowymi lub naukowymi;
- prowadzenie działalności w zakresie badań i rozwoju;
- przyczynianie się do rozwoju klastrów sektorowych;
- tworzenie centrum nowoczesnych usług dla biznesu o zasięgu wykraczającym poza Polskę;
- podejmowanie inwestycji na obszarach o wysokim poziomie bezrobocia (powiaty ze stopą bezrobocia przewyższającą przeciętną stopę bezrobocia w kraju według danych GUS);
- miejsce lokalizacji inwestycji (lokalizacja w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze lub gminach graniczących z tymi miastami albo na obszarze powiatów lub miast na prawach powiatu, w których stopa bezrobocia wynosi co najmniej 160% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju);
- wspieranie pracowników w zdobywaniu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych;
- współpraca ze szkołami branżowymi;
- podejmowanie dodatkowych działań z zakresu opieki nad pracownikiem, np. oferowanie udziału w dodatkowych programach opieki zdrowotnej.

Tabela 1

Stopa bezrobocia w powiecie	Minimalne koszty kwalifikowane inwestycji w zależności od wielkości przedsiębiorcy (mln zł)			
	Duży	Średni (– 80%)	Mały (– 95%)	Mikro- (– 98%)
Równa albo niższa od 60% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju	100	20	5	2
Wyższa od 60% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, lecz nie wyższa niż średnia krajowa	80	16	4	1,6
Wyższa od przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, lecz nie wyższa niż 130% średniej krajowej	60	12	3	1,2
Wyższa od 130% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, lecz nie wyższa niż 160%	40	8	2	0,8
Wyższa od 160% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, lecz nie wyższa niż 200%	20	4	1	0,4
Wyższa od 200% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, lecz nie wyższa niż 250%	15	3	0,75	0,3
Wyższa od 250% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju	10	2	0,5	0,2

Źródło: Rządowe Centrum Legislacji

Oprócz wyżej wymienionych, wśród kryteriów jakościowych w obszarze „rozwój zrównoważony” znalazło się również posiadanie statusu mikro-, małego lub średniego przedsiębiorcy – przedsiębiorcy z sektora MŚP będą zatem otrzymywać z tego tytułu dodatkowy punkt przy ocenie wniosku o przyznanie wsparcia.

Za spełnienie każdego z kryteriów jakościowych przyznawany będzie 1 punkt. Wsparcie będą mogły uzyskać co do zasady projekty, które otrzymają nie mniej niż 60% maksymalnej liczby punktów. Jednak w przypadku inwestycji realizowanych w najslabiej rozwiniętych regionach Polski, czyli tych, gdzie maksymalna intensywność pomocy regionalnej jest najwyższa, wymagana będzie mniejsza liczba punktów, czyli nie mniej niż 50% maksymalnej liczby w przypadku obszarów, gdzie intensywność pomocy wynosi 35%, oraz nie mniej niż 40% maksymalnej liczby dla obszarów z intensywnością pomocy na poziomie 50%.

Maksymalna intensywność pomocy regionalnej jest to wartość pomocy, jakiej można udzielić z tytułu realizacji inwestycji na danym obszarze kraju, wyrażona procentowo w stosunku do kosztów kwalifikujących się do objęcia tą pomocą. Są nimi: koszty inwestycji (w szczególności koszty nabycia gruntów, koszty nabycia, rozbudowy lub modernizacji środków trwałych, koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych) – w przypadku pomocy z tytułu kosztów nowej inwestycji, albo dwuletnie koszty pracy nowo zatrudnionych pracowników – w przypadku pomocy z tytułu tworzenia nowych miejsc pracy. Maksymalne intensywności pomocy regionalnej dla Polski, ustalone zgodnie z właściwymi wytycznymi Komisji Europejskiej, określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2014 r. poz. 878)⁷.

Wysokość wsparcia

Wysokość możliwej do uzyskania pomocy publicznej, czyli maksymalna kwota zwolnienia podatkowego, z jakiego skorzystać będzie mógł przedsiębiorca realizujący nową inwestycję, uwarunkowana jest kilkoma czynnikami.

Po pierwsze, biorąc pod uwagę, że dopuszczalny poziom pomocy regionalnej określa się jako procent kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, tj. kosztów inwestycji lub dwuletnich kosztów pracy nowo zatrudnionych pracowników, maksymalna wysokość pomocy będzie uzależniona od wysokości tych kosztów.

Po drugie, o wysokości wsparcia będzie decydować poziom bezrobocia w miejscu lokalizacji inwestycji. Biorąc pod uwagę to kryterium, maksymalna intensywność pomocy będzie kształtować się następująco (Tabela 2).

Jednocześnie przy ustalaniu intensywności pomocy dla danego projektu brane będą pod uwagę dodatkowe warunki odnoszące się do maksymalnych poziomów pomocy dla poszczególnych regionów Polski, określonych w mapie pomocy regionalnej. Według projektu rozporządzenia warunki te przedstawiają się następująco (Tabela 3).

Poziom dostępnego wsparcia uzależniony będzie również od wielkości przedsiębiorcy. W przypadku pomocy regionalnej udzielanej małym przedsiębiorcom wyżej wskazane maksymalne intensywności pomocy zostają podwyższone o 20 punktów procentowych

brutto, zaś w przypadku średnich przedsiębiorców o 10 punktów procentowych brutto.

W przypadku realizacji inwestycji w powiatach, w których znajdują się miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze⁸ lub które mają siedzibę w takim mieście, a także w gminach graniczących z tymi miastami (z wyłączeniem gmin mających status miasta na prawach powiatu), przysługiwać będzie intensywność na maksymalnym poziomie wynikającym z mapy pomocy regionalnej.

Wyżej wskazane poziomy intensywności określają maksymalny możliwy do wykorzystania limit pomocy publicznej. W praktyce wartość pomocy, którą faktycznie otrzyma przedsiębiorca, tj. kwota zwolnienia podatkowego, będzie zależeć również od okresu, na jaki udzielone zostanie wsparcie, oraz od wysokości osiągniętego przez niego w tym okresie dochodu – w sytuacji, gdy dochody będą niewielkie lub przedsięwzięcie przez dłuższy czas będzie generować straty, faktyczna kwota wykorzystanej w okresie wsparcia pomocy może okazać się znikoma w stosunku do maksymalnej wartości pomocy, do której przedsiębiorca nabył prawo, realizując inwestycję o określonych kosztach kwalifikowanych⁹.

Tabela 2

Stopa bezrobocia w powiecie	Intensywność pomocy
Równa albo niższa od 60% średniej krajowej	20%
Wyższa od 60% średniej krajowej, lecz nie wyższa niż 80% średniej krajowej	25%
Wyższa od 80% średniej krajowej, lecz nie wyższa niż średnia krajowa	30%
Wyższa od średniej krajowej, lecz nie wyższa niż 130% średniej krajowej	35%
Wyższa od 130% średniej krajowej, lecz nie wyższa niż 160% średniej krajowej	45%
Wyższa od 160% średniej krajowej	50%

Źródło: Rządowe Centrum Legislacji

Tabela 3

Obszar	Intensywność pomocy	
	nie mniej niż	nie więcej niż
Województwa: lubelskie, podkarpackie, warmińsko-mazurskie, podlaskie	45%	50%
Województwa: kujawsko-pomorskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, opolskie, pomorskie, świętokrzyskie, zachodniopomorskie; Podregiony: ciechanowsko-płocki, ostrołęcko-siedlecki, radomski i warszawski wschodni	20%	35%
Województwa: dolnośląskie, wielkopolskie, śląskie	20%	25%
Podregion warszawski zachodni	20%	20%
M.st. Warszawa	10%	10%

Źródło: Rządowe Centrum Legislacji

Decyzja o wsparciu

Podstawę korzystania ze wsparcia będzie stanowić wydawana na wniosek przedsiębiorcy decyzja administracyjna (decyzja o wsparciu), określająca okres jej obowiązywania, przedmiot działalności gospodarczej oraz warunki, do spełnienia których zobowiązany będzie przedsiębiorca, dotyczące:

- zatrudnienia w związku z nową inwestycją przez określony czas określonej liczby pracowników;
- poniesienia w określonym terminie kosztów kwalifikowanych inwestycji;
- terminu zakończenia realizacji inwestycji, po upływie którego koszty inwestycji poniesione przez przedsiębiorcę nie mogą być uznane jako koszty kwalifikowane;
- maksymalnej wysokości kosztów kwalifikowanych, jakie mogą być uwzględnione przy określeniu maksymalnej wysokości pomocy publicznej;

- kryteriów ilościowych i jakościowych;
- lokalizacji inwestycji.

Oprócz spełnienia warunków określonych w decyzji korzystanie ze wsparcia będzie także wymagać zachowania ogólnych zasad dotyczących udzielania pomocy regionalnej, przede wszystkim warunku utrzymania inwestycji lub nowo utworzonych miejsc pracy przez okres 5 lat w przypadku dużych przedsiębiorców albo 3 lat w przypadku MMŚP. Należy także pamiętać, że pomoc regionalna powinna wywoływać tzw. efekt zachęty, co oznacza w szczególności, że wniosek o wydanie decyzji o wsparciu musi zostać złożony przed rozpoczęciem prac nad projektem.

Okres, na jaki wydawane będą decyzje o wsparciu, będzie zróżnicowany w zależności od poziomu intensywności pomocy dla danego obszaru określonej w mapie pomocy regionalnej i wyniesie:

- 10 lat na obszarach o intensywności pomocy publicznej do 25%,

- 12 lat na obszarach o intensywności pomocy publicznej od 25% do 35%,
- 15 lat na obszarach o intensywności pomocy publicznej od 35% do 50%.

Ponadto wsparcie na okres 15 lat otrzymają inwestycje zlokalizowane na terenie objętym statusem SSE.

Organem wydającym decyzję o wsparciu oraz kontrolującym realizację przez przedsiębiorcę warunków będzie minister właściwy do spraw gospodarki (obecnie Minister Przedsiębiorczości i Technologii), przy czym ustawa przewiduje możliwość powierzenia tych kompetencji zarządzającemu obszarem w drodze rozporządzenia ministra. Biorąc pod uwagę dotychczasową praktykę funkcjonowania SSE, w ramach której wydawanie zezwoleń strefowych oraz kontrola przedsiębiorców zostały przekazane spółkom zarządzającym, należy się spodziewać, że również w przypadku nowej regulacji przyjęte zostanie analogiczne rozwiązanie. Podejmowanie decyzji o uchyleniu, zmianie oraz stwierdzeniu wygaśnięcia decyzji o wsparciu pozostanie w kompetencji ministra.

Agata Kudelska

autorka jest radcą prawnym z wieloletnim doświadczeniem w doradztwie przy projektach inwestycyjnych realizowanych z udziałem pomocy publicznej, w tym w specjalnych strefach ekonomicznych.

¹ Zasady funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych reguluje ustawa z 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (tekst jedn., Dz.U. z 2017 r. poz. 1010). Informacje na temat stref dostępne są m.in. na stronach Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii, <http://www.mr.gov.pl/strony/zadania/wsparcie-przedsiębiorczosci/strefy-ekonomiczne/>.

² Artykuł powstał na podstawie projektów aktów prawnych, opublikowanych w serwisie Rządowego Centrum Legislacji według stanu na dzień 20.02.2018 r., <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12304253/katalog/12465054#12465054>.

³ Wytyczne w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2014–2020 (Dz.Urz. UE C 209 z 27.07.2013), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.Urz. UE L 187 z 26.06.2014).

⁴ Według definicji zawartej w Załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.Urz. UE L 187 z 26.06.2014).

⁵ Usługi obejmujące outsourcing procesów biznesowych, outsourcing usług informatycznych, usługi centrów usług wspólnych oraz centrów kompetencyjnych.

⁶ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) przyjęta uchwałą Rady Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r., <http://www.mr.gov.pl/strony/strategia-na-rzecz-odpowiedzialnego-rozwoju/>.

⁷ Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2020 maksymalna intensywność pomocy wynosi:

50% – na obszarach należących do województw: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, warmińsko-mazurskiego;
35% – na obszarach należących do województw: kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, opolskiego, pomorskiego, świętokrzyskiego, zachodniopomorskiego oraz na obszarach należących do podregionów: ciechanowsko-płockiego, ostrołęcko-siedleckiego, radomskiego i warszawskiego wschodniego;
25% – na obszarach należących do województw: dolnośląskiego, wielkopolskiego, śląskiego;
20% – na obszarze należącym do podregionu warszawskiego zachodniego;
10% – na obszarze należącym do miasta stołecznego Warszawy.

Wskazaną wyżej maksymalną intensywność pomocy podwyższa się o 20 punktów procentowych brutto w przypadku pomocy udzielanej małym przedsiębiorcom oraz o 10 punktów procentowych brutto w przypadku pomocy udzielanej średnim przedsiębiorcom (z wyłączeniem nowych inwestycji o kosztach kwalifikujących się do objęcia pomocą przekraczających 50 mln euro). Kwota maksymalnej pomocy dla dużych projektów inwestycyjnych, tj. projektów o kosztach kwalifikowanych powyżej 50 mln euro, jest zredukowana, zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu.

⁸ Lista 122 miast średnich zawarta w załączniku nr 3 do projektowanego rozporządzenia w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom na obszarach.

⁹ Należy jednocześnie mieć na uwadze, że koszty inwestycji oraz wielkość pomocy publicznej są dyskontowane na dzień uzyskania decyzji o wsparciu na zasadach określonych w rozporządzeniu w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom na obszarach.

Program Tarcza Prywatności a bezpieczeństwo danych osobowych obywateli UE

Czy można zgodnie z prawem przetwarzać dane osobowe w USA?

Michał Nosowski

Współczesne technologie informatyczne umożliwiają szybkie przesyłanie dużej ilości danych. Prowadzi to do dynamicznego rozwoju usług chmurowych, umożliwiających zapis danych na zewnętrznych serwerach, jak również korzystanie z aplikacji dostępnych online, a nawet wykorzystywanie całej infrastruktury informatycznej, do której dostęp zapewnia użytkownikom odrębny podmiot. Państwem, w którym technologie chmurowe rozwijają się najszybciej, są Stany Zjednoczone. Wielcy gracze dominujący na tym rynku to amerykańskie korporacje, takie jak Microsoft, Google, IBM czy Amazon¹.

Z uwagi na fakt, że wymienione podmioty, którym są powierzane różnego rodzaju dane, podlegają prawu obowiązującemu w USA, przepisy istniejące w poszczególnych państwach Unii Europejskiej znajdują wobec nich ograniczone zastosowanie. Ma to istotne znaczenie dla kwestii ochrony danych osobowych, które są zamieszczane na serwerach będących własnością amerykańskich przedsiębiorstw. Udostępnienie danych takim korporacjom prowadzi bowiem do ich nadmiernego wykorzystywania, jak również umożliwia

dostęp do danych przedstawicielom amerykańskich agencji rządowych. Należy nadmienić, że na fakt masowego, nieumiarkowanego śledzenia komunikacji internetowej przez NSA (*National Security Agency*), w której udział biorą użytkownicy usług oferowanych przez amerykańskie korporacje, zwracał już uwagę m.in. Parlament Europejski².

Mając na względzie wskazane zagrożenia dla prywatności danych przekazywanych podmiotom amerykańskim przez użytkowników będących obywatelami Unii Europejskiej, organy UE podejmowały zróżnicowane działania w celu wypracowania odpowiedniego poziomu zabezpieczenia danych, do których dostęp miałyby podmioty amerykańskie.

Program Bezpieczna Przystań

Pierwszym dokumentem, który kompleksowo regulował zasady i wymogi dotyczące przetwarzania danych osobowych przez podmioty mające siedzibę w USA, była decyzja Komisji z dnia

26 lipca 2000 r. przyjęta na mocy dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, w sprawie adekwatności ochrony przewidzianej przez zasady ochrony prywatności w ramach Bezpiecznej Przystani oraz przez odnoszące się do nich najczęściej zadawane pytania, wydana przez Departament Handlu USA (notyfikowana jako dokument nr C(2000) 2441; dalej: program Bezpieczna Przystań)³.

Na mocy tej decyzji przyjęto ustalone pomiędzy Komisją Europejską a Departamentem Handlu USA zasady, których realizacja umożliwiała uznanie, że przedsiębiorstwa amerykańskie biorące udział w programie spełniają standardy ochrony danych osobowych odpowiadające tym, które obowiązują w Unii Europejskiej. Należy wskazać, że amerykańskie przedsiębiorstwa mogły dobrowolnie przystąpić do programu Bezpieczna Przystań i tym samym zadeklarować, że przestrzegają obowiązujących w jego ramach zasad dotyczących ochrony danych. Prowadziło to do możliwości bezpiecznego powierzania danych osobowych przez przedsiębiorstwa i obywateli UE podmiotom z USA, które brały udział w programie.

Sukces programu Bezpieczna Przystań okazał się jednak iluzoryczny. W latach 2002 oraz 2004 Komisja Europejska dokonała przeglądów jego funkcjonowania, które pozwoliły wykazać szereg nieprawidłowości w kwestii właściwego wdrożenia zasad bezpiecznego transferu danych osobowych. W konsekwencji spowodowało to sformułowanie szeregu zaleceń dla władz amerykańskich, służących naprawie tych uchybień. Kolejny przegląd przeprowadzony w 2013 r. wykazał, że nieprawidłowości nie zostały usunięte, a Federalna Komisja Handlu USA nie podjęła działań, które wcześniej sugerowała Komisja Europejska. Główne zarzuty dotyczyły:

- niepublikowania przez podmioty będące uczestnikami programu obowiązujących polityk prywatności;
- niezgodnych z prawdą deklaracji uczestnictwa w programie Bezpieczna Przystań – firmy informowały swoich klientów lub potencjalnych klientów o przystąpieniu do programu pomimo tego, że w rzeczywistości nie brały w nim udziału;
- problemów z egzekwowaniem przestrzegania zasad programu przez Federalną Komisję Handlu⁴.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE ws. C-362/14

Los Bezpiecznej Przystani został przypiętowany przez wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 6 października 2015 r. w sprawie Schrems przeciwko Komisarzowi Ochrony Danych, sygn. C-362/14. Spór dotyczył tego, czy spółka Facebook Ireland z siedzibą w Irlandii może przekazywać dane osobowe jednego ze swoich użytkowników Maximiliana Schremsa do USA. Skarżący wskazywał, że rejestrując się na portalu Facebook, zawarł umowę z podmiotem irlandzkim, który nie jest uprawniony do przekazywania powierzonych mu danych osobowych dalej, tzn. do Facebook Inc. z siedzibą w Kalifornii, z uwagi na to, iż prawo obowiązujące w USA, w tym również program Bezpieczna Przystań, którego Facebook Inc. jest uczestnikiem, nie zapewniają odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa danych osobowych.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że fakt przyjęcia przez Komisję Europejską decyzji uznającej, że podmioty uczestniczące w programie Bezpieczna Przystań zapewniają odpowiedni poziom ochrony danych osobowych, nie uniemożliwia organom nadzorczym poszczególnych krajów UE późniejszego badania kwestii bezpieczeństwa tych danych. Trybunał Sprawiedliwości wskazał także, że sama decyzja Komisji nie określa w wystarczająco szczegółowy sposób środków, za pomocą których Stany Zjednoczone zapewniają odpowiedni stopień ochrony danych osobowych. Ponadto zasady programu Bezpieczna Przystań umożliwiają odstępstwo od wytycznych dotyczących ochrony danych osobowych w przypadku konieczności zapewnienia bezpieczeństwa narodowego, interesu publicznego albo przestrzegania prawa, co w praktyce umożliwia szeroką ingerencję w prawa osób, których dane dotyczą. Tym samym prowadzi to do naruszenia zasadniczej istoty prawa podstawowego UE do poszanowania życia prywatnego. W konsekwencji Trybunał stwierdził, że decyzja Komisji Europejskiej dotycząca ustanowienia programu Bezpieczna Przystań jest nieważna.

Przyjęcie programu Tarcza Prywatności

W związku z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ws. C-362/14 Komisja Europejska oraz przedstawiciele rządu USA rozpoczęli prace nad nowym, skuteczniejszym programem gwarantującym przestrzeganie przez podmioty w USA zasad dotyczących ochrony danych osobowych, które obowiązują w Unii Europejskiej. Nowe porozumienie pomiędzy Komisją Europejską a rządem Stanów Zjednoczonych w sprawie ram dotyczących transatlantyckich wymian danych osobowych w celach handlowych zostało osiągnięte 2 lutego 2016 r. W konsekwencji 12 lipca 2016 r. Komisja Europejska przyjęła decyzję nr C(2016) 4176 dotyczącą uznania, że nowy program Tarcza Prywatności zapewnia odpowiedni poziom ochrony danych osobowych, zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi tej materii⁵. Komisja

Europejska zapewniła przy tym, że program ten spełnił wytyczne wskazane we wcześniejszym orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości UE, dotyczące programu Bezpieczna Przystań. Tarcza Prywatności zaczęła obowiązywać od 1 sierpnia 2016 r.

Celem uregulowań składających się na program Tarcza Prywatności było zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom UE, którzy przekazują swoje dane osobowe podmiotom mającym siedzibę w USA. Jednocześnie program ma w jak najmniejszym stopniu ingerować w swobodę przepływu danych pomiędzy poszczególnymi państwami. Tarcza Prywatności rozszerzyła zakres obowiązków amerykańskich przedsiębiorstw w dziedzinie ochrony danych osobowych. Wzmocniono przy tym nadzór sprawowany przez Federalną Komisję Handlu USA oraz zacieśniono współpracę pomiędzy Departamentem Handlu USA a europejskimi organami zajmującymi się ochroną danych osobowych⁶.

Przystąpienie do programu

Podobnie jak poprzedni program – Bezpieczna Przystań, także Tarcza Prywatności opiera się na mechanizmie certyfikacji. Oznacza to, że nie każde amerykańskie przedsiębiorstwo jest objęte programem, a tym samym nie wszystkie podmioty prowadzące działalność gospodarczą w USA automatycznie muszą spełniać europejskie standardy dotyczące ochrony danych osobowych. Jedynie te organizacje, które zadeklarują chęć uczestnictwa w programie, są zobowiązane do spełnienia zasad wskazanych w treści umowy przyjmującej postanowienia programu Tarcza Prywatności, zawartej pomiędzy Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi. Tym samym udział w programie ma charakter dobrowolny, a chęć uczestnictwa podmioty amerykańskie powinny zgłaszać do Departamentu Handlu USA. Zasady Tarczy Prywatności powinny być stosowane przez organizację od momentu zgłoszenia swojego uczestnictwa w programie, co oznacza, że w praktyce konieczne może być dostosowanie działalności organizacji przed jej faktycznym zgłoszeniem. Zgłoszenie powinno być co roku odnawiane.

Wymogi związane z uczestnictwem w programie

Program dotyczy zarówno podmiotów będących administratorami danych, jak i tych, którym dane osobowe zostały tylko powierzone przez podmioty mające siedzibę w Unii Europejskiej i są przetwarzane jedynie w zakresie ustalonym pomiędzy administratorem danych a podmiotem przetwarzającym. Organizacje biorące udział w programie muszą przestrzegać zasad analogicznych do wynikających z unijnych przepisów dotyczących ochrony danych osobowych. Podmioty uczestniczące w programie muszą spełniać obowiązki informacyjne i powiadamiać osoby, które przekazują im dane osobowe, m.in. o celu przetwarzania danych osobowych, nazwie organizacji, która je zbiera, oraz o prawach przysługujących osobie, której dane dotyczą. Podmioty danych mają prawo dostępu do swoich danych – mogą dowiedzieć się, czy i jakie dane są przetwarzane przez określoną organizację.

Zbierane przez podmiot dane powinny być ograniczone stosownie do celu przetwarzania (zasada minimalizacji danych), a przy tym kompletne, aktualne i prawidłowe (zasada prawidłowości). Mogą być przetwarzane wyłącznie zgodnie z celem, w jakim zostały zebrane, i tylko przez okres wymagany do jego realizacji.

Organizacje biorące udział w programie Tarcza Prywatności muszą zapewnić odpowiednie i rozsądne środki zabezpieczenia danych osobowych, biorąc pod uwagę ryzyko związane ze sposobami przetwarzania danych oraz charakter zbieranych danych osobowych. Zapewnienie bezpieczeństwa powinno odbywać się na każdym etapie przetwarzania danych, począwszy od ich zbierania, aż do usunięcia. Organizacje, które biorą udział w programie, muszą weryfikować zgodność swoich polityk prywatności, procedur i postępowania z wymogami stawianymi przez program Tarcza Prywatności. Nie mogą one ponadto dowolnie powierzać dalej przetwarzania danych. Ewentualne powierzenie danych może odbywać się jedynie na podstawie odpowiedniej umowy,

gwarantującej przestrzeganie zasad obowiązujących w ramach programu tarcza prywatności.

Podmioty, które przystąpiły do programu Tarcza Prywatności, są zobowiązane do wdrożenia odpowiednich środków umożliwiających osobom, których dane dotyczą, skuteczne realizowanie i egzekwowanie swoich praw. Dotyczy to w szczególności rozpatrywania skarg, wypłacania ewentualnych odszkodowań oraz poddania się skutkom ewentualnych decyzji Federalnej Komisji Handlu USA. Może to odbywać się także np. poprzez dobrowolną współpracę z europejskimi organami zajmującymi się ochroną danych osobowych. Innym rozwiązaniem jest poddanie się rozstrzygnięciom niezależnego podmiotu trzeciego w ramach arbitrażu. Informacja o tym, w jaki sposób można złożyć skargę i kto będzie rozstrzygał spór pomiędzy podmiotem danych a organizacją, powinna zostać zamieszczona w polityce prywatności. Trzeba też wskazać, że Tarcza Prywatności wymaga, aby ewentualne rozstrzygnięcia podmiotu trzeciego miały charakter wiążący dla podmiotu uczestniczącego w programie. Ma to prowadzić do powstania skutecznego mechanizmu pozwalającego zmusić daną organizację do zmiany procedur na zgodne z zasadami programu oraz umożliwiającego zakazanie takiej organizacji dalszego przetwarzania danych w sposób niezgodny z prawem.

Obowiązki Departamentu Handlu USA

Departament Handlu USA został zobowiązany do prowadzenia publicznej listy podmiotów, które przystąpiły do uczestnictwa w programie Tarcza Prywatności. Lista ta dostępna jest w Internecie⁷. W przypadku gdy dana organizacja nie spełnia standardów programu, powinna zostać usunięta z listy oraz zobowiązana do usunięcia wszelkich danych osobowych, które przetwarzała w związku z uczestnictwem w programie. Dodatkowo organizacja taka nie może powoływać się na fakt uczestnictwa w programie np. na swojej stronie internetowej czy w materiałach promocyjnych. Departament Handlu został zobowiązany do badania z urzędu wszelkich

przypadków powoływania się na fakt uczestnictwa w programie Tarcza Prywatności przez podmioty, które w rzeczywistości nie biorą w nim udziału.

Co więcej, administracja rządowa USA zobowiązała się do tego, że ewentualny dostęp organów publicznych do danych osobowych obywateli UE, związany z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa narodowego oraz przestrzegania prawa, będzie odpowiednio ograniczony. Ma on przy tym podlegać mechanizmom nadzoru i zabezpieczeniom, tak aby nie doszło do nadużywania tych środków. Ewentualne dane mogą być przetwarzane jedynie w niezbędnym i proporcjonalnym zakresie. Ponadto ma być zabroniona masowa inwigilacja obywateli UE w Internecie⁸.

Ocena skuteczności programu Tarcza Prywatności

Po roku obowiązywania programu Tarcza Prywatności Komisja Europejska dokonała ewaluacji funkcjonowania programu i opublikowała sprawozdanie dotyczące przestrzegania zasad mających na celu ochronę danych osobowych przekazywanych z UE do Stanów Zjednoczonych w celach handlowych⁹. Z jego treści wynika, że Tarcza Prywatności zapewnia odpowiedni poziom ochrony danych osobowych przekazywanych przez podmioty z UE tym organizacjom w USA, które przystąpiły do programu. Pozytywnie oceniono również działania władz USA w przedmiocie umożliwienia dochodzenia roszczeń przez obywateli UE, jak również wprowadzenia niezbędnych struktur i procedur w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania programu.

Komisja Europejska wskazała jednak, że Departament Handlu USA powinien w bardziej aktywny sposób weryfikować, czy podmioty, które przystąpiły do programu, rzeczywiście spełniają standardy uczestnictwa w nim i wypełniają ciążące na nich z tego tytułu zobowiązania. Konieczne jest także skuteczne wyszukiwanie tych podmiotów, które zapewniają, że biorą udział w programie, chociaż w rzeczywistości do niego nie przystąpiły. Komisja wskazała również

na zasadność szerokiego i przystępnego informowania obywateli Unii Europejskiej o przysługujących im prawach wynikających z funkcjonowania programu Tarcza Prywatności.

Spory sądowe dotyczące programu Tarcza Prywatności

Digital Rights Ireland, spółka prawa irlandzkiego zajmująca się ochroną prywatności w Internecie, zakwestionowała ważność decyzji Komisji Europejskiej dotyczącej Tarczy Prywatności i skierowała skargę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wskazując na to, że program nie zapewnia odpowiedniej ochrony obywatelom Unii Europejskiej.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej odmówił jednak rozpoznania istoty sprawy, uznając, że Digital Rights Ireland nie miała bezpośredniego interesu w skarżeniu decyzji Komisji Europejskiej, co prowadzi do stwierdzenia, że nie może być skarżącą we wskazanej sprawie. Tym samym skarga została uznana za niedopuszczalną i jako taka nie podlegała rozpoznaniu. Trybunał wskazał bowiem, że spółka jako osoba

prawna nie jest podmiotem danych osobowych, które przekazuje do USA, nie jest administratorem danych osobowych, który podlegałby prawu USA, a podczas przekazywania przetwarzanych przez siebie danych osobowych spółka nie narusza prawa tak długo, jak robi to zgodnie z obowiązującymi w Unii Europejskiej przepisami¹⁰. Tym samym ważność programu Tarcza Prywatności nie została jak dotąd zakwestionowana przez jakikolwiek organ Unii Europejskiej.

Podsumowanie

Obecnie obowiązujący program Tarcza Prywatności w dogodny sposób umożliwia względnie bezpieczne przekazywanie danych osobowych przez obywateli i organizacje mające siedzibę w Unii Europejskiej wybranym podmiotom mającym siedzibę w USA. Umożliwia to swobodny i sprawny przepływ danych, zabezpieczający interesy przedsiębiorców europejskich, które m.in. pragną skorzystać z usług amerykańskich korporacji informatycznych. Pomimo tego należy zwrócić uwagę na pewne uchybienia w funkcjonowaniu programu, które wymagają dalszych prac, w szczególności ze strony Departamentu Handlu USA,

jak również dalszego ulepszania procedur bezpieczeństwa i ochrony danych osobowych przez amerykańskie firmy.

Michał Nosowski

radca prawny specjalizujący się w problematyce prawa nowych technologii oraz ochronie danych osobowych
www.michalnosowski.pl
www.wsroddanych.pl

¹ <https://due.com/blog/biggest-cloud-computing-companies-earth/>.

² Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie realizowanych przez NSA amerykańskich programów nadzoru, organów nadzoru w różnych państwach członkowskich oraz ich wpływu na prawa podstawowe obywateli UE oraz na współpracę transatlantycką w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (2013/2188(INI)).

³ Dz.Urz. UE L 215 z 25.08.2000 r., s. 0007–0047.

⁴ *Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on the Functioning of the Safe Harbour from the Perspective of EU Citizens and Companies Established in the EU*, COM(2013) 847.

⁵ *Commission Implementing Decision of 12.7.2016 pursuant to Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council on the adequacy of the protection provided by the EU-U.S. Privacy Shield*.

⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-216_pl.htm.

⁷ <https://www.privacyshield.gov>.

⁸ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-216_pl.htm.

⁹ https://ec.europa.eu/poland/news/171018_shield_pl.

¹⁰ Postanowienie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 22 listopada 2017 ws. Digital Rights Ireland przeciwko Komisji, T-670/16.

Ochrona danych osobowych

Poradnik dla małych i średnich przedsiębiorców

Bartosz Mendyk

Prawidłowe wykonywanie obowiązków związanych z przetwarzaniem danych osobowych wymaga zrozumienia najważniejszych pojęć – definicji z tego obszaru. Na wstępie warto zaznaczyć, że RODO¹ jest kolejnym krokiem w ewolucji systemu ochrony danych osobowych, dlatego większość użytych w nim definicji nie została przez rozporządzenie wprowadzona, ale rozszerzona bądź doprecyzowana.

Pojęcia użyte w RODO mogą rodzić wiele pytań. Już sama kluczowa dla

omawianego tematu definicja, czyli dane osobowe, wymaga szerszej i bardziej dogłębnej analizy. To dlatego, że na podstawie określonych kryteriów niektóre informacje w poszczególnych sytuacjach mogą zostać uznane za dane osobowe, a w innych sytuacjach tak się nie stanie. Celem niniejszej publikacji nie jest wyłącznie przedstawienie samej definicji, ale pokazanie odpowiednich mechanizmów, które pozwolą przedsiębiorcy samodzielnie rozpoznać, kiedy ma on do czynienia z danymi osobowymi, a kiedy nie (...).

Definicja danych osobowych

Pojęcie danych osobowych zostało zawarte w RODO i jest zbieżne z uprzednio obowiązującym w polskiej ustawie. Zgodnie z treścią rozporządzenia dane osobowe oznaczają „(...) informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej, (...) możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie

identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej” (art. 4 ust. 1 RODO).

Wskazując najważniejsze elementy definicji, należy wyróżnić:

- 1) „informacje dotyczące”
 - należy to rozumieć bardzo szeroko. Informacją może być wygląd, imię i nazwisko, numer PESEL, kolor oczu, odciski palców, styl ubierania się, pozycja społeczna itd. Jednakże wymienione informacje będą mogły zostać uznane za dane osobowe dopiero wtedy, kiedy zostaną ze sobą powiązane w taki sposób, że dzięki nim będzie możliwa identyfikacja konkretnej osoby. Samo imię i nazwisko, numer identyfikacyjny czy piastowane stanowisko w miejscu zatrudnienia, w oderwaniu od innych informacji, nie będzie daną osobową.
- 2) „zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania”
 - oznacza to możliwość ustalenia czyjejs tożsamości w sposób niebudzący wątpliwości, czyli wykluczający jakiekolwiek przypuszczenia lub domniemania w tym zakresie. Rozporządzenie wskazuje, że „aby stwierdzić, czy dana osoba fizyczna jest możliwa do zidentyfikowania, należy wziąć pod uwagę wszelkie rozsądnie prawdopodobne sposoby (w tym wyodrębnienie wpisów dotyczących tej samej osoby), w stosunku do których istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo, iż zostaną wykorzystane przez administratora lub inną osobę w celu bezpośredniego lub pośredniego zidentyfikowania osoby fizycznej. Aby stwierdzić, czy dany sposób może być z uzasadnionym prawdopodobieństwem wykorzystany do zidentyfikowania danej osoby, należy wziąć pod uwagę wszelkie obiektywne czynniki, takie jak koszt i czas potrzebne do jej zidentyfikowania, oraz uwzględnić technologię dostępną w momencie przetwarzania danych, jak i postęp technologiczny” (motyw 26 RODO). Informacji nie uważa się zatem za umożliwiającą określenie tożsamości osoby, jeżeli pomimo poniesionych kosztów, poświęconego czasu lub podjętych działań wykorzystanie tej informacji

do zidentyfikowania osoby byłoby utrudnione. Klauzule generalne, czyli koszty, czas itd., zostaną doprecyzowane przez orzecznictwo sądowe (...).

RODO nie odnosi się do przetwarzania danych osobowych dotyczących osób prawnych, w szczególności przedsiębiorstw będących osobami prawnymi, w tym danych o firmie i formie prawnej oraz danych kontaktowych osoby prawnej (motyw 14 RODO) (...).

Szczególne kategorie danych

W dotychczas obowiązującej ustawie mieliśmy do czynienia z danymi wrażliwymi, zwanymi także danymi sensytywnymi. Wyodrębniono je na zasadzie wyjątku, czyli zostały enumeratywnie wyliczone, a ich lista była zamknięta. W RODO prawodawca europejski używa pojęcia „szczególna kategoria danych”. Będą to wyłącznie dane, które ustawodawca europejski bezpośrednio zakwalifikował do tej kategorii.

W art. 9 RODO wskazano, że szczególną kategorię danych tworzą informacje:

- ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne,
- ujawniające poglądy polityczne,
- ujawniające przekonania religijne lub światopoglądowe,
- ujawniające przynależność do związków zawodowych,
- dotyczące przetwarzania danych genetycznych,
- ujawniające dane biometryczne w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej,
- ujawniające dane dotyczące zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby (...).

Przetwarzanie wyżej wymienionych kategorii danych co do zasady jest zabronione. Odstępstwa są możliwe tylko w sytuacjach, w których RODO tak stanowi (...).

Przetwarzanie danych w zbiorze

Prawodawca unijny zdefiniował również pojęcie przetwarzania danych

(art. 4 ust. 2 RODO). Oznacza ono operację lub zestaw operacji wykonywanych na danych osobowych lub zestawach danych osobowych w sposób zautomatyzowany lub niezautomatyzowany. Są to w szczególności:

- zbieranie,
- utrwalanie,
- organizowanie,
- porządkowanie,
- przechowywanie,
- adaptowanie lub modyfikowanie,
- pobieranie,
- przeglądanie,
- wykorzystywanie,
- ujawnianie poprzez przesłanie,
- rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie,
- dopasowywanie lub łączenie,
- ograniczanie,
- usuwanie lub niszczenie.

Trudno znaleźć w prawie szerszą definicję. Należy uznać, że faktycznie każda czynność, jakiej zostały poddane dane osobowe, będzie oznaczać ich przetwarzanie (...).

Przetwarzanie danych w dużej skali

Dotychczasowy obowiązek zawiadomiania organu nadzorczego (od 25 maja 2018 r. ma być to Urząd Ochrony Danych Osobowych) o przetwarzaniu danych osobowych zostaje przez RODO zniesiony. Europejski ustawodawca uznał, że tego typu działanie jest nie tylko niepotrzebne, ale przede wszystkim nieskuteczne. W RODO zostały uwypuklone szczególne rodzaje przetwarzania danych. Jednym z nich jest przetwarzanie danych w dużej skali. W przypadku dokonywania takiej czynności na przedsiębiorcę zostały nałożone nowe obowiązki, takie jak np. poddanie przez administratora ocenie skutków takiego przetwarzania (...).

RODO nie definiuje, czym jest duża skala przetwarzania. Grupa Art. 29 zauważa, że pojęcie dużej skali nie może być oparte na kryterium ilościowym, w każdej sytuacji należy to rozpoznawać indywidualnie. Można jednak założyć, że im mocniej działalność przedsiębiorcy jest związana z siecią internetową, np. prowadzi on sklep internetowy, tym bardziej prawdopodobne stanie się, że przetwarzanie odbywa się w dużej skali. Podobnie będzie

w przypadku, kiedy usługa świadczona przez przedsiębiorcę polega na dostarczaniu tzw. inteligentnych urządzeń, np. aut, które same parkują, lub liczników poboru ciepła, które sprawdzają, czy domownicy są w domu. W tego typu przypadkach będzie można mówić o przetwarzaniu danych na dużą skalę (...).

Podstawy prawne przetwarzania danych

RODO określa niezależne i autonomiczne podstawy przetwarzania danych osobowych. Każda z powyższych przesłanek uzasadnia zbieranie danych w innej sytuacji i wszystkie są od siebie niezależne. Oznacza to, że przetwarzanie jest zgodne z prawem, jeżeli została spełniona przynajmniej jedna z poniższych przesłanek:

- osoba, której dane dotyczą, wyraziła zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych w jednym lub większej liczbie określonych celów;
- przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą;
- przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (chodzi np. o obowiązek przekazania danych osobowych organom ścigania) (...).

Uważa się, że zgoda osoby, której dane dotyczą, oznacza dobrowolne, konkretne, świadome i jednoznaczne okazanie woli. Za jego sprawą osoba, której dane dotyczą, w formie oświadczenia lub wyraźnego działania potwierdzającego, przyzwala na przetwarzanie dotyczących jej danych osobowych (art. 4 ust. 11 RODO) (...).

Obowiązek informacyjny administratora danych

Obowiązek informacyjny został określony w art. 13 RODO. Wymienia on elementy, o jakich należy poinformować osobę, której dane dotyczą. Są to:

- tożsamość i dane kontaktowe administratora oraz, gdy ma to zastosowanie, tożsamość i dane kontaktowe swojego przedstawiciela;
- dane kontaktowe inspektora ochrony danych;

RODO określa niezależne i autonomiczne podstawy przetwarzania danych osobowych.

- cele przetwarzania danych osobowych oraz podstawa prawna przetwarzania;
- prawnie uzasadnione interesy realizowane przez administratora lub przez stronę trzecią;
- informacje o odbiorcach danych osobowych lub o kategoriach odbiorców, jeżeli istnieją;
- informacje o zamiarze przekazania danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej (...).

Zmiana celu przetwarzania danych

Jeżeli administrator planuje przetwarzać dane osobowe w celu innym niż cel, w których dane osobowe zostały zebrane, to przed takim dalszym przetwarzaniem powinien on poinformować osobę, której dane dotyczą, o swoim zamiarze (...).

Administrator danych

Pojęcie administratora należy do kluczowych w obszarze ochrony danych. Jest nim osoba fizyczna lub prawna, organ publiczny, jednostka lub inny podmiot, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych (art. 4 ust. 7 RODO) (...).

Obowiązki administratora danych

Uznanie podmiotu (np. przedsiębiorstwa) za administratora przesądza o tym, że musi on wypełniać określone obowiązki. Chodzi o:

- dbanie o zgodność przetwarzania danych z rozporządzeniem RODO oraz o to, by administrator był w stanie

wykazać, że tak postępuje – zasada rozliczalności;

- obowiązek informacyjny wypełniany przy zbieraniu danych osobowych;
- oszacowanie na podstawie obiektywnej oceny, czy z operacjami przetwarzania danych wiąże się ryzyko lub wysokie ryzyko naruszenia; może to być przydatne przy opracowaniu oceny skutków dla ochrony danych, jeśli zajdzie taka konieczność;
- zapewnienie bezpieczeństwa przetwarzania, wynikające z obowiązku stosowania środków technicznych (np. szafy zamykane na klucz) i organizacyjnych (zasady wydawania pracownikom kluczy do pomieszczeń służbowych) zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych;
- opracowanie rejestru czynności przetwarzania, jeśli zajdzie przesłanka wskazana w RODO;
- współpraca z organem nadzorczym, np. poprzez zgłaszanie naruszenia ochrony danych osobowych organowi nadzorczemu (art. 33 RODO);
- zawiadamianie osoby, której dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych osobowych (...).

Ocena skutków dla ochrony danych

W związku ze zniesieniem konieczności rejestrowania zbiorów danych w przepisach RODO pojawił się nowy instrument – ocena skutków dla ochrony danych (*Data Protection Impact Assessment*, DPIA) (...). Jest to oszacowanie prawdopodobieństwa i powagi naruszenia bezpieczeństwa danych osobowych, szczególnie w sytuacji, gdy dane osobowe są zbierane na dużą skalę oraz gdy są wprowadzane nowatorskie technologie, zwłaszcza te, które wykorzystują dane genetyczne bądź biometryczne lub inteligentny monitoring, który może automatycznie rozpoznawać twarze.

Przeprowadzenie oceny skutków dla ochrony danych jest zatem wymagane w szczególności w przypadku:

- systematycznej, kompleksowej oceny czynników osobowych odnoszących się do osób fizycznych, która opiera się na zautomatyzowanym

przetwarzaniu, w tym profilowaniu, i jest podstawą decyzji wywołujących skutki prawne wobec osoby fizycznej lub w podobny sposób znacząco wpływających na osobę fizyczną;

- b) przetwarzania na dużą skalę szczególnych kategorii danych osobowych lub danych osobowych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa;
- c) systematycznego monitorowania na dużą skalę miejsc dostępnych publicznie (...).

Zgodnie z treścią art. 35 ust. 7 RODO ocena powinna zawierać co najmniej:

- 1) systematyczny opis planowanych operacji przetwarzania danych i celów przetwarzania, czyli w jaki sposób oraz w jakim celu przedsiębiorca przetwarza dane osobowe pomiędzy poszczególnymi zbiorami;
- 2) ocenę niezbędności i proporcjonalności przetwarzania w stosunku do celów, tj. wskazanie, czy określonego potencjalnie ryzykownego działania można uniknąć lub jeśli nie ma takiej możliwości, jakie środki zastosowano, aby ryzyko zostało zminimalizowane;
- 3) ocenę ryzyka naruszenia praw i wolności podmiotów danych, w szczególności aby przedsiębiorca zdawał sobie sprawę z ryzyka, jakie niesie wykorzystywana technologia;
- 4) środki planowane w celu zaradzenia ryzyku oraz wykazania zgodności operacji przetwarzania danych z RODO (...).

Rejestrowanie czynności przetwarzania

Istotnym obowiązkiem, jaki został nałożony na administratorów, jest rejestrowanie (ewidencjonowanie) czynności przetwarzania danych. Polega to na prowadzeniu dokumentacji, która zawiera wszystkie istotne z punktu widzenia przetwarzania informacje. Elementy składowe w większości już wcześniej musiały być uwzględnione w polityce bezpieczeństwa danych osobowych. Rejestr czynności przetwarzania opracowany przez inspektora ochrony danych powinien stanowić vademecum dla każdego pracownika w zakresie ochrony danych. Sporządza się go w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej (art. 30 RODO).

W rejestrze czynności zamieszcza się następujące informacje:

- a) imię i nazwisko lub nazwę oraz dane kontaktowe administratora oraz wszelkich współadministratorów, a także, gdy ma to zastosowanie, przedstawiciela administratora oraz inspektora ochrony danych;
- b) cele przetwarzania danych osobowych, czyli np. marketing produktów i usług własnych, realizacja obowiązków zbierania danych nałożona przez przepisy prawa, np. przez Kodeks pracy;
- c) opis kategorii osób, których dane dotyczą, oraz kategorii danych osobowych. Do kategorii osób będą należeli

pracownicy, uczniowie, członkowie, klienci. Możliwe jest przetwarzanie dwóch kategorii danych, tj. danych zwykłych (np. imię, nazwisko, adres zamieszkania, data urodzenia), jak i danych szczególnie chronionych (np. stan zdrowia);

- d) kategorie odbiorców, którym dane osobowe zostały lub zostaną ujawnione, w tym odbiorców w państwach trzecich lub w organizacjach międzynarodowych (definicja odbiorcy znajduje się w art. 4 pkt 9 RODO);
- e) gdy ma to zastosowanie, fakt przekazania danych osobowych do państwa trzeciego, czyli poza Unię Europejską. Komisja Europejska ma tu na myśli przede wszystkim Stany Zjednoczone Ameryki Północnej. Przekazywanie tam danych osobowych jest dozwolone, o ile kontrahenci z USA należą do programu *Privacy Shield*. Lista podmiotów uczestniczących jest dostępna pod linkiem <https://www.privacyshield.gov/list>. Za każdym razem, kiedy dane osobowe są przekazywane poza Unię Europejską, trzeba to zaznaczyć w rejestrze czynności przetwarzania;
- f) jeżeli jest to możliwe, planowane terminy usunięcia poszczególnych kategorii danych;
- g) ogólny opis technicznych i organizacyjnych środków bezpieczeństwa, o których jest mowa w art. 32 ust. 1. (...).

Co istotne, wskazany obowiązek prowadzenia rejestru czynności przetwarzania co do zasady ma zastosowanie do przedsiębiorców lub podmiotów zatrudniających więcej niż 250 osób. Jednakże RODO przewiduje od tego wyjątki. Prowadzenie rejestru czynności będzie obowiązkowe również dla małego i średniego przedsiębiorcy, jeśli:

- przetwarzanie może powodować ryzyko naruszenia praw lub wolności osób, których dane dotyczą,
- nie ma charakteru sporadycznego lub,
- obejmuje szczególne kategorie danych osobowych (art. 30 ust. 5) (...).

Inspektor ochrony danych

RODO nie definiuje, kim jest inspektor ochrony danych (IOD). Poprzestaje wyłącznie na zadaniach, jakie ma on wypełniać, oraz jego umiejscowieniu w strukturze przedsiębiorstwa. Należy więc przyjąć, że jest to osoba nadzorująca z upoważnienia administratora przestrzeganie stosowania środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych oraz wypełnianie przepisów RODO.

Powołanie IOD

W zakresie wyznaczania inspektora ochrony danych RODO nie przyznaje takiej dowolności administratorowi, jak dawała mu ustawa o ochronie danych osobowych w kwestii wyznaczenia administratora bezpieczeństwa informacji (ABI). Zgodnie z przepisami RODO, jeśli administrator spełnia jedną z przesłanek powołania inspektora, to ma obowiązek go powołać. Te przesłanki to:

- 1) przetwarzania danych dokonuje organ lub podmiot publiczny;
- 2) główna działalność administratora lub podmiotu przetwarzającego polega na operacjach przetwarzania na dużą skalę, które, ze względu na swój charakter, zakres lub cele, wymagają regularnego i systematycznego monitorowania osób, których dane dotyczą.

Jest to podstawowa przesłanka powoływania inspektora ochrony danych. Sytuacje, w których powołanie inspektora

będzie wymagane, zostaną szczegółowo doprecyzowane przez Prezesa UODO w drodze decyzji administracyjnych. Wydaje się jednak, że będzie to dotyczyć takich podmiotów jak:

- agencje ochrony,
- kliniki i szpitale,
- hotele, które świadczą dodatkowe usługi SPA,
- właściciele aplikacji internetowych mających na celu zbieranie danych i analizowanie zachowania,
- właściciele urządzeń zaopatrzonych w inteligentne czynniki (np. spółdzielnie mieszkaniowa, która zainstalowała inteligentne czynniki w domach spółdzielców) (...).

Zadania IOD

Stanowisku inspektora ochrony danych przypisano następujące zadania:

- a) informowanie administratora, podmiotu przetwarzającego oraz pracowników, którzy przetwarzają dane osobowe, o spoczywających na nich obowiązkach wynikających z RODO oraz z innych przepisów Unii Europejskiej lub przepisów krajowych, i doradzanie im w tej sprawie;
- b) monitorowanie przestrzegania przepisów dotyczących danych osobowych, polityk administratora lub podmiotu przetwarzającego w dziedzinie ochrony danych osobowych, w tym podział obowiązków, działania zwiększające świadomość, szkolenia personelu uczestniczącego w operacjach przetwarzania oraz powiązane z tym audyty;
- c) udzielanie na żądanie zaleceń co do oceny skutków dla ochrony danych oraz monitorowanie jej wykonania;
- d) współpraca z organem nadzorczym, tj. z Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych, np. zgłaszanie naruszeń ochrony danych;
- e) pełnienie funkcji punktu kontaktowego dla organu nadzorczego w kwestiach związanych z przetwarzaniem, w tym z uprzednimi konsultacjami, oraz w stosownych przypadkach prowadzenie konsultacji we wszelkich innych sprawach (art. 39 ust. 1) (...).

Administrator może zadecydować, czy inspektorem będzie pracownik zatrudniony w jego przedsiębiorstwie lub urzędzie, czy też będzie nim osoba z zewnątrz (...).

Artykuł 37 rozporządzenia nie wskazuje konkretnych kwalifikacji zawodowych. Inspektor powinien natomiast posiadać:

- wiedzę fachową na temat prawa i praktyk w dziedzinie ochrony danych; powyższe dotyczy nie tylko znajomości przepisów RODO, ale i przepisów sektorowych. W szczególnych gałęziach gospodarki, np. w przypadku spółek telekomunikacyjnych, przepisy sektorowe mogą mieć istotne znaczenie;
- umiejętności wypełnienia zadań opisanych w dalszej części publikacji.

Oznacza to, że wbrew opiniom, na które można się natknąć w internecie, inspektor nie ma obowiązku legitymować się wykształceniem wyższym, w szczególności wykształceniem prawniczym (...).

Przepisy RODO ustanawiają wysoki stopień niezależności inspektorów. W motywie 97 zostało zapisane, że IOD – bez względu na to, czy są pracownikami administratora, czy też są inspektorami zewnętrznymi – powinni być w stanie wykonywać swoje obowiązki i zadania w sposób niezależny, tj. nie otrzymywać instrukcji co do ich wykonywania. Należy jednak pamiętać, że w obszarze niezwiązanym z pełnieniem funkcji inspektora IOD podlega zwykłej odpowiedzialności, np. odpowiedzialności pracowniczej. Odwołanie inspektora może nastąpić, jeżeli doszło do złamania przez niego norm prawa karnego czy prawa pracy, czyli np. kradzieży pracowniczej, mobbingu, lub każdego innego ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych (...).

Bartosz Mendyk

Artykuł jest fragmentem publikacji pt. „Ochrona danych osobowych – poradnik dla małych i średnich przedsiębiorców”, która została wydana przez ośrodek Enterprise Europe Network przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

Rola podpisu elektronicznego w rozwoju jednolitego rynku cyfrowego

Nowe technologie i nowe wyzwania

Paweł Terpiłowski

Postępujący rozwój technologiczny, a przede wszystkim cyfryzacja kolejnych dziedzin życia wpływają niezaprzeczalnie na przemiany społeczne i gospodarcze wszystkich państw, bez względu na stopień ich rozwoju i położenie geograficzne. Kluczową kwestią jest natomiast zrozumienie przez rządy tych państw istoty zmian i potencjału, jakie za sobą niosą nowe technologie oraz cyfrowy świat, gdyż bez wątpienia trend zapoczątkowany przez rewolucję technologiczną jest nieodwracalny. Komisja Europejska dobrze rozpoznała i przewidziała korzyści płynące z rozwoju technologicznego, dzięki czemu została wdrożona strategia jednolitego rynku cyfrowego, której celem jest zniesienie barier na rynku cyfrowym, co w efekcie ma przynieść wymierne korzyści gospodarcze i społeczne. Przeprowadzone badania wskazują, że aż dwie trzecie Europejczyków uważa, że najnowsze technologie cyfrowe wywierają pozytywny wpływ na społeczeństwo, gospodarkę oraz ich własne życie. Większość respondentów jest zdania, że Unia Europejska, władze państw członkowskich oraz przedsiębiorstwa muszą podjąć działania dotyczące kwestii związanych z cyfryzacją¹. Regulacje prawne

w zakresie podpisu elektronicznego, które zostały zunifikowane na poziomie Unii Europejskiej, są jednym z elementów scalania rynków cyfrowych poszczególnych państw członkowskich w jednolity rynek cyfrowy. Dzięki podpisowi elektronicznemu obrót gospodarczy został znacznie ułatwiony i usprawniony, a przede wszystkim odformalizowany.

Podpis elektroniczny w obrocie gospodarczym

„Technologie cyfrowe oraz komunikacja cyfrowa dotyczą każdego aspektu życia. Musimy pracować na rzecz Europy, która wzmacnia pozycję swoich obywateli i pobudza gospodarkę. Obecnie zarówno gospodarka, jak i obywatele funkcjonują w środowisku cyfrowym” – to słowa Przewodniczącego Komisji Europejskiej Jean-Claude’a Junckera zawarte w orędziu o stanie Unii Europejskiej z dnia 14 września 2016 r. W dzisiejszych czasach większe zdziwienie budzi okoliczność, że jakaś usługa nie jest oferowana online, niż jeszcze kilka lat temu możliwość zamówienia i wykonania jej

w taki sposób. W obrocie gospodarczym transakcje zawierane przez Internet to powszechność; kontrahenci oddaleni od siebie o tysiące kilometrów mogą rozwijać swoją działalność na rynki, które jeszcze 50 lat temu były bardzo trudno dostępne lub wręcz nieosiągalne. W obrocie gospodarczym istotne są szybkość i łatwość obrotu, zatem elektroniczne dokumenty i komunikacja elektroniczna to wielkie korzyści dla przedsiębiorstw. Jednakże z drugiej strony pewność i zaufanie w sieci mogą być trudne do uzyskania, co stanowi hamulec dla wielu firm, które obawiają się zawierania umów z „wirtualnymi” kontrahentami. Wiele osób wciąż tkwi w przeświadczeniu, że tylko umowy pisemne, sporządzone „na papierze” w obecności drugiej strony mają określone skutki prawne, a oświadczenia składane przez Internet są niewiążące i łatwo je podważyć. Takie argumenty nie mają już jednak racji bytu, ponieważ dzięki podpisowi elektronicznemu właściwie cały obrót gospodarczy może odbywać się w formie elektronicznej, bez jakichkolwiek negatywnych konsekwencji w sferze prawnej zawieranych umów i składanych oświadczeń. Zawieranie umów na odległość pomiędzy przedsiębiorcami nigdy jeszcze nie

było tak łatwe i bezpieczne; dzięki podpisowi elektronicznemu przedsiębiorcy uzyskali naprawdę solidne i rzetelne narzędzie do rozwoju swojej działalności oraz zabezpieczenia interesów.

Przepisy regulujące podpis elektroniczny

Zagadnienie podpisu elektronicznego nie jest niczym nowym w prawodawstwie unijnym. Po raz pierwszy został on unormowany już w 1999 r. w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych². Dyrektywa stanowiła zwięźczenie wieloletnich prac nad dostosowaniem europejskiego prawa wspólnotowego do współcześnie rozwijających się technologii informatycznych. Ogólnym celem tego aktu prawnego była harmonizacja przepisów związanych z podpisami elektronicznymi w państwach członkowskich Unii Europejskiej, a także przyczynienie się do akceptacji technologii niebędących jeszcze wtedy w powszechnym użyciu. Z biegiem czasu i rozwoju cyfryzacji ówczesnie obowiązująca dyrektywa powoli stawała się niewystarczająca, a jej uregulowania ukazywały coraz więcej luk prawnych. W związku z tym państwa członkowskie zaczęły rozważać potrzebę ponownego, kompleksowego uregulowania kwestii związanych z identyfikacją elektroniczną, co miało przyczynić się do rozwoju elektronicznego obrotu gospodarczego oraz ułatwić cyfryzację administracji państwowej.

Zadaniem Komisji Europejskiej było utworzenie jednolitego rynku cyfrowego do 2015 r. w celu osiągnięcia szybkiego postępu w kluczowych obszarach gospodarki cyfrowej oraz propagowania w pełni zintegrowanego jednolitego rynku cyfrowego poprzez ułatwianie transgranicznego korzystania z usług online, ze szczególnym uwzględnieniem ułatwiania bezpiecznej elektronicznej identyfikacji i uwierzytelniania. W szczególności Komisja miała dążyć do wsparcia rozwoju jednolitego rynku cyfrowego poprzez tworzenie odpowiednich warunków sprzyjających wzajemnemu transgranicznemu uznawaniu głównych aktywności, takich jak elektroniczna

identyfikacja, dokumenty elektroniczne, podpisy elektroniczne i usługi doręczeń elektronicznych, oraz odpowiednich warunków sprzyjających interoperacyjności usług administracji elektronicznej w całej Unii Europejskiej.

W wyniku podjętych prac powstało obecnie obowiązujące rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE³, tzw. rozporządzenie eIDAS. Doprowadziło ono do ujednolichenia instytucji podpisu elektronicznego i jego skutków prawnych w obrębie całej Unii Europejskiej. W polskim porządku prawnym wskazane rozporządzenie zostało implementowane poprzez ustawę z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej⁴. Celem rozporządzenia eIDAS jest zwiększenie zaufania do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym poprzez zapewnienie wspólnej podstawy bezpiecznej interakcji elektronicznej między obywatelami, przedsiębiorstwami i organami publicznymi, co pozwoli podnieść efektywność publicznych i prywatnych usług online, e-biznesu i e-handlu w Unii.

Unijne rozporządzenie eIDAS rozróżnia trzy rodzaje podpisu elektronicznego.

Rodzaje podpisów elektronicznych

Unijne rozporządzenie eIDAS rozróżnia trzy rodzaje podpisu elektronicznego, które obecnie obowiązują w polskim porządku prawnym:

- 1) **podpis elektroniczny** – oznacza dane w postaci elektronicznej, które są dołączone lub logicznie powiązane z innymi danymi w postaci elektronicznej i użyte przez podpisującego jako podpis;
- 2) **zaawansowany podpis elektroniczny** – podpis elektroniczny, który jednocześnie spełnia następujące wymogi:

- jest unikalnie przyporządkowany podpisującemu,
- umożliwia ustalenie tożsamości podpisującego,
- jest składany przy użyciu danych służących do składania podpisu elektronicznego, których podpisujący może, z dużą dozą pewności, użyć pod wyłączną swoją kontrolą,
- jest powiązany z danymi podpisanymi w taki sposób, że każda późniejsza zmiana danych jest rozpoznawalna;

3) **kwalifikowany podpis elektroniczny** – oznacza zaawansowany podpis elektroniczny, który jest składany za pomocą kwalifikowanego urządzenia do składania podpisu elektronicznego i który opiera się na kwalifikowanym certyfikacie podpisu elektronicznego.

Zwykły podpis elektroniczny może stanowić nawet podpisanie imieniem i nazwiskiem treści e-maila lub podpisanie treści dokumentu elektronicznego swoim imieniem i nazwiskiem, co często zwyczajowo się robi, nie mając nawet świadomości konsekwencji prawnych takiej czynności. Podpisowi elektronicznemu nie można odmówić skutku prawnego ani dopuszczalności jako dowodu w postępowaniu sądowym wyłącznie z tego powodu, że podpis ten ma postać elektroniczną lub że nie spełnia wymogów dla kwalifikowanych podpisów elektronicznych. W związku z tym można dochodzić realizacji umów zawartych nawet w drodze korespondencji mailowej, gdyż e-mail podpisany przez jego nadawcę stanowi oświadczenie woli o treści wyrażonej w wiadomości.

Zaawansowany podpis elektroniczny jest podpisem o poziomie bezpieczeństwa wystarczającym w relacjach usługobiorca – usługodawca. Wymagania odnoszące się do tego podpisu z jednej strony pozwalają na jednoznaczną identyfikację osoby opatrującej podpisem przesyłany dokument, z drugiej – nie są kłopotliwe w praktycznym stosowaniu ani po stronie podpisującego, ani po stronie weryfikującego. Najczęściej dostawcą usługi certyfikacji jest z zasady usługodawca, czyli podmiot określający (akceptujący) taki poziom bezpieczeństwa jako wystarczający lub zaufana strona trzecia. Przykładami podpisów zaawansowanych mogą być

podpisy tworzone z wykorzystaniem certyfikatów wystawianych przez regionalne lub krajowe centra certyfikacji (np. Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego, Centrum Projektów Informatycznych MAiC). Do składania zaawansowanego podpisu elektronicznego może być używany certyfikat przechowywany na kartach kryptograficznych lub system jednorazowych kodów przesyłanych przez system na numer telefonu komórkowego właściciela podpisu. W tym drugim przypadku dane osoby składającej podpis potwierdzane są certyfikatem systemowym. W przypadku ePUAP jest to certyfikat wystawiony przez kwalifikowane centrum certyfikacji⁵.

Kwalifikowane podpisy elektroniczne są zrównane z podpisem własnoręcznym. To oznacza, że w przypadkach, w których ustawa wymaga sporządzenia umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności, jeżeli strony chcą zawrzeć umowę drogą elektroniczną, ich podpisy powinny być kwalifikowane. Takim przypadkiem jest np. umowa leasingu. Również strony umowy mogą zastosować rygor nieważności dla innych umów niż te wskazane przez ustawę. Kwalifikowane podpisy elektroniczne mogą być składane przy użyciu odpowiedniego urządzenia, chociaż obecnie uznaje się, że już samo dedykowane oprogramowanie jest równoważne kwalifikowanemu urządzeniu. Dodatkowo podpis powinien być opatrzony kwalifikowanym certyfikatem.

Podpis elektroniczny jako dowód w procesie

Niedyskryminacja podpisów elektronicznych stanowi fundament regulacji prawnych związanych z szeroko rozumianą komunikacją elektroniczną we współczesnym obrocie gospodarczym, a jej rola jest niezwykle istotna dla usprawnienia i odformalizowania obrotu prawnego. Poprzez zasadę niedyskryminacji, ściśle powiązaną z zasadą neutralności technologicznej oraz definicjami podpisu elektronicznego i zaawansowanego podpisu elektronicznego, ustawodawca ustanowił jasną i przejrzystą regułę w obszarze prawa unijnego i prawa państw członkowskich,

zgodnie z którą każdy podpis elektroniczny spełniający przesłanki wyrażone w definicjach rozporządzenia eIDAS jest prawnie skutecznym podpisem w obszarze całego systemu prawnego i powinien być dopuszczony jako dowód w postępowaniu sądowym⁶.

Podpis elektroniczny to przede wszystkim ułatwienie dla przedsiębiorców.

Przywołane zasady zostały wcielone w życie przy nowelizacji Kodeksu cywilnego oraz Kodeksu postępowania cywilnego⁷. Zmiany, które obowiązują od dnia 8 września 2017 r., wprowadziły do Kodeksu cywilnego przepis art. 772, który reguluje instytucję formy dokumentowej. Zgodnie z tym przepisem do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie. Dzięki zmianie stało się możliwe ustalenie tożsamości osoby składającej oświadczenie woli przez zapoznanie się z numerem telefonu, z którego nadano wiadomość tekstową (tzw. SMS), adresem nadawcy poczty elektronicznej, danymi konta na portalu społecznościowym czy komunikatora elektronicznego. Co więcej, ustalenie tożsamości jest możliwe również poprzez zapoznanie się z zapisem dźwięku i obrazu (ten może odzwierciedlać wizerunek osoby składającej oświadczenie woli, która nie podała danych identyfikujących) czy z samym zapisem dźwięku, gdy możliwe jest ustalenie osoby wypowiadającej się, i to nie tylko dlatego, że wypowiedziała dane identyfikujące (nie musi to być imię i nazwisko, wystarczy wskazanie roli społecznej czy zawodowej, byle w kontekście okoliczności dało się ustalić tę osobę)⁸. Natomiast w Kodeksie postępowania cywilnego zmieniono treść przepisu art. 245, który obecnie wprost stanowi, że dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. W efekcie tych zmian wydruki z elektronicznej korespondencji

są skutecznie uznawane przez sądy jako środek dowodowy, na podstawie którego dopuszczalne jest czynienie ustaleń faktycznych⁹.

Znaczenie podpisu elektronicznego dla rynku cyfrowego

Komisja Europejska słusznie zauważa, że społeczeństwa i przedsiębiorstwa Unii Europejskiej z samej swojej istoty pod wieloma względami dysponują potencjałem do odniesienia korzyści z jednolitego rynku cyfrowego. Jednym z aspektów owego potencjału jest silna baza produkcyjna oraz szybko rosnący ekosystem start-upów, które w połączeniu z niedawno objętymi cyfryzacją procesami przemysłowymi oraz wykwalifikowaną siłą roboczą mogą w przewidywalnej przyszłości stymulować wzrost. Aby w pełni wyzwolić potencjał gospodarki opartej na danych, Unia Europejska musi także wykorzystać powyższe zasoby do jak największej cyfryzacji europejskich sektorów usług, w szczególności ochrony zdrowia i opieki, energii, transportu oraz finansów. Strategia jednolitego rynku cyfrowego oznacza otwarty rynek, na którym przedsiębiorstwom i obywatelom łatwo jest działać w dowolnym miejscu Europy równie skutecznie jak na rynku lokalnym dzięki poprawie dostępu oraz sprawiedliwym warunkom¹⁰.

Podpis elektroniczny to przede wszystkim ułatwienie dla przedsiębiorców. Dzięki niemu mogą oni łatwiej niż dotychczas zawierać umowy handlowe oraz inne, bez konieczności czasochłonnej wymiany dokumentów, gdyż podpis elektroniczny ma takie same skutki prawne we wszystkich państwach Unii. Zbędne są zatem spotkania w celu zawarcia umowy, ponieważ aktualnie jest to możliwe poprzez przesłanie sobie wzajemnie stosownych plików tekstowych opatrzonych podpisami elektronicznymi. Ma to ogromne znaczenie zwłaszcza przy transakcjach międzynarodowych, gdyż pozwala zarówno na rezygnację z kosztownych podróży biznesowych, jak i na zaoszczędzenie czasu potrzebnego do przesłania stosownych dokumentów. Co więcej, w sytuacjach, w których osoby uprawnione

do reprezentacji danej strony kontraktu są niedostępne w tym samym miejscu i czasie – co jest konieczne do skutecznego złożenia oświadczenia woli przy składaniu oświadczenia w formie tradycyjnej – mogą złożyć takie oświadczenie w formie elektronicznej, będąc w zupełnie różnych miejscach na świecie. Ma to ogromne znaczenie chociażby dla wspomnianych wcześniej start-upów, które nierzadko są tworzone przez osoby lub grupy osób z różnych państw, współpracujących na odległość. Ponadto tego rodzaju oświadczenia w formie elektronicznej mogą być składane przy użyciu technologii chmury, w której będą przechowywane dokumenty. Oznacza to, że mogą być one najpierw wspólnie opracowywane przez kontrahentów w czasie rzeczywistym, a następnie podpisane przy użyciu technologii chmury, dzięki czemu zawarte w nich postanowienia od razu wywołają zamierzone skutki prawne.

Podpis elektroniczny jest coraz szerzej wykorzystywany w sferze administracji państwowej. Obecnie można obserwować silny trend ku cyfryzacji administracji i umożliwianie załatwiania spraw za pośrednictwem Internetu. Przykładowo Ministerstwo Cyfryzacji opracowało i wdrożyło Profil Zaufany (eGO). Jest to bezpłatna metoda potwierdzania tożsamości obywatela w systemach

elektronicznej administracji. Profil zaufany działa jak odręczny podpis, można dzięki niemu przysyłać przez Internet dokumenty i wnioski do urzędów, np. wnieść podanie, odwołanie czy skargę. Poprzez Internet można obecnie korzystać aż z 581 usług administracji. Wśród nich znajdują się chociażby:

- usługi kierowane do rolników i producentów rolnych (eKRUS lub eWnio-ski do ARiMR),
- możliwość składania deklaracji podatkowych,
- możliwość założenia, zawieszenia, wznowienia działalności gospodarczej,
- możliwość uzyskania zezwolenia na obrót alkoholem itd.

Znaczenie podpisu elektronicznego

Analiza omówionych powyżej regulacji i przykładów zastosowań pozwala stwierdzić, że możliwość składania elektronicznego podpisu, który wywołuje skutki prawne określone rozporządzeniem eIDAS, stanowi jeden z filarów jednolitego rynku cyfrowego. Obrót elektroniczny, żeby mógł być stosowany powszechnie, musi być bezpieczny zarówno pod względem technicznym,

Poprzez Internet można obecnie korzystać aż z 581 usług administracji.

jak i prawnym. Uczestnicy obrotu powinni mieć pewność i gwarancje zawarte w przepisach, że czynności dokonywane za pośrednictwem Internetu będą skuteczne tak samo jak te dokonywane w świecie rzeczywistym. Jednolity rynek cyfrowy, który jest jedną ze strategii przyjętych przez Komisję Europejską, coraz skuteczniej zmienia otoczenie prawne dla postępującej cyfryzacji życia prywatnego i publicznego. Dzięki wprowadzonym zmianom już teraz możemy korzystać z bardzo efektywnych i potrzebnych rozwiązań, takich jak podpis elektroniczny i dokumenty elektroniczne.

Paweł Terpiłowski
prawnik, autor bloga
www.Sprawnie.com

¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie przeglądu śródkresowego realizacji strategii jednolitego rynku cyfrowego. Połączony jednolity rynek cyfrowy dla wszystkich, Bruksela, dnia 10.05.2017 r., COM(2017) 228 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0228&from=EN> (dostęp: 28.12.2017 r.).

² Dz.U. WE L 013 z 19.01.2000 r.

³ Dz.U. L 257/73 z 28.08.2014 r.

⁴ Dz.U. z 2016 r. poz. 1579 ze zm.

⁵ ePodręcznik, E-usługi publiczne, https://epodrecznik.mac.gov.pl/mediawiki/index.php?title=Zaawansowany_podpis_elektroniczny (dostęp: 9.01.2018 r.).

⁶ M. Marucha-Jaworska, *Rozporządzenie eIDAS. Zagadnienia prawne i techniczne*, Warszawa 2017, s. 52.

⁷ Ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311 ze zm.).

⁸ Por. M. Fras (red.), M. Habdas (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. I, część ogólna (art. 1–125), komentarz do przepisu art. 772, www.sip.lex.pl (dostęp: 9.01.2018 r.).

⁹ Wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 22.03.2017 r., III Ca 1721/16.

¹⁰ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie przeglądu śródkresowego realizacji strategii jednolitego rynku cyfrowego. Połączony jednolity rynek cyfrowy dla wszystkich, Bruksela, dnia 10.05.2017 r., COM(2017) 228 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0228&from=EN> (dostęp: 28.12.2017 r.).

Przeniesienie pracownika wewnątrz przedsiębiorstwa

Implementacja przepisów unijnych

Agata Kicińska

Chęć rozwoju wspólnej polityki migracyjnej UE doprowadziła do wydania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (dalej jako: dyrektywa). Doczekała się ona implementacji i znalazła już wyraz w polskim porządku prawnym. W dniu 24 listopada 2017 r. została uchwalona ustawa o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (dalej jako: ustawa zmieniająca), która weszła w życie 12 lutego 2018 r.

Na podstawie przepisów ustawy zmieniającej możliwe jest już zastosowanie najważniejszych instytucji wynikających z dyrektywy, tj. przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa oraz długo- lub krótkoterminowej mobilności.

Nowe definicje

Przed wszystkim ustawa zmieniająca wprowadziła nowe definicje, które były niezbędne do prawnego uregulowania możliwości przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa.

Przez przeniesienie wewnątrz przedsiębiorstwa należy zatem rozumieć czasowe oddelegowanie cudzoziemca, którego miejsce pobytu w chwili składania wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa znajduje się poza terytorium państw członkowskich UE, przez pracodawcę macierzystego do jednostki przejmującej (art. 3 pkt 13b ustawy o cudzoziemcach).

Pracodawcą macierzystym będzie natomiast osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, mającą siedzibę poza terytorium państw

członkowskich UE, państw członkowskich EFTA – stron umowy o EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej, która zatrudnia pracownika przenoszonego do jednostki przejmującej przed jego przeniesieniem wewnątrz przedsiębiorstwa i w czasie tego przeniesienia (art. 3 pkt 12a ustawy o cudzoziemcach).

Jeżeli chodzi o jednostkę przejmującą, będzie to osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, do której przenoszony jest pracownik wewnątrz przedsiębiorstwa i która jest w szczególności oddziałem lub przedstawicielstwem pracodawcy macierzystego będącego przedsiębiorcą zagranicznym lub należy do tej samej grupy przedsiębiorstw co pracodawca macierzysty (art. 3 pkt 5b ustawy o cudzoziemcach).

Grupa przedsiębiorstw to co najmniej dwie osoby prawne lub jednostki organizacyjne, prowadzące działalność gospodarczą, powiązane w sposób odpowiadający relacji spółki dominującej i zależnej w rozumieniu art. 4 § 1 k.s.h. lub pozostające z inną osobą prawną lub jednostką organizacyjną w takich stosunkach prawnych, że wynika z nich podstawa do wywierania decydującego wpływu na działalność z użyciem tożsamyh wzorców i prawideł zarządzania (art. 3 pkt 5a ustawy o cudzoziemcach).

Mobilność oznacza uprawnienie cudzoziemca do wjazdu i pobytu na terytorium państw członkowskich UE w celu wykonywania pracy w jednostce przyjmującej mającej siedzibę w danym państwie członkowskim UE w charakterze pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa. Uprawnienie to wynika z posiadania odpowiedniego ważnego dokumentu pobytowego z adnotacją ICT, wydanego przez inne państwo członkowskie niż to, w którym cudzoziemiec

korzysta z tego uprawnienia (art. 3 pkt 7a ustawy o cudzoziemcach).

Jak wspomniano, mobilność może być dwurodzajowa. Mobilność krótkoterminowa to korzystanie z uprawnienia mobilności na okres do 90 dni w ciągu 180 dni w każdym państwie członkowskim UE (art. 3 pkt 7b ustawy o cudzoziemcach). Natomiast mobilność długoterminowa to korzystanie z mobilności ponad 90 dni w danym państwie członkowskim UE (art. 3 pkt 7c ustawy o cudzoziemcach).

Grupa przedsiębiorstw to co najmniej dwie osoby prawne lub jednostki organizacyjne prowadzące działalność gospodarczą.

Dla potrzeb stosowania instytucji przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa wprowadzono również definicje pracownika odbywającego staż oraz specjalisty. Pracownikiem odbywającym staż jest cudzoziemiec posiadający dyplom ukończenia studiów wyższych, który zostaje przeniesiony do jednostki przyjmującej w celu rozwoju zawodowego, w tym związanego z przygotowaniem do objęcia w przyszłości stanowiska u pracodawcy macierzystego lub w grupie przedsiębiorstw, lub odbycia szkolenia w zakresie technik lub metod prowadzenia działalności gospodarczej i który w czasie trwania przeniesienia otrzymuje wynagrodzenie (art. 3 pkt 13a ustawy o cudzoziemcach).

Specjalistą jest natomiast cudzoziemiec pracujący w ramach grupy przedsiębiorstw, posiadający kluczową i specyficzną wiedzę dla obszarów działania jednostki przyjmującej, jej technik lub zarządzania nią, opartą na wysokich kwalifikacjach, w tym odpowiednim doświadczeniu zawodowym (art. 3 pkt 15a ustawy

o cudzoziemcach). W ustawie zabrakło natomiast definicji kadry kierowniczej.

Zezwolenie na pobyt czasowy

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa będzie udzielone, gdy celem pobytu na terytorium RP jest wykonywanie pracy w jednostce przyjmującej z siedzibą na terytorium RP. Zezwolenie może być udzielone wyłącznie pracownikowi, który ma wykonywać prace w charakterze członka kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż (art. 139a ust. 1 ustawy o cudzoziemcach).

Dodatkowo niezbędne jest spełnienie innych warunków. Jeżeli chodzi o pracownika kadry kierowniczej lub specjalistę, to cudzoziemiec musi posiadać adekwatne do przedmiotu działalności przejmującej jednostki kwalifikacje zawodowe i doświadczenie.

W przypadku pracownika odbywającego staż należy posiadać dyplom ukończenia studiów wyższych. Jeżeli cudzoziemiec ma wykonywać pracę w zawodzie regulowanym, to musi ponadto posiadać kwalifikacje i spełniać inne warunki, które są niezbędne dla wykonywania pracy w takim zawodzie.

Kolejnym koniecznym warunkiem jest legitymowanie się przez cudzoziemca dotychczasowym stażem pracy w tym przedsiębiorstwie lub grupie przedsiębiorstw bezpośrednio przed przeniesieniem. W stosunku do kadry kierowniczej i specjalistów wymagane jest co najmniej 12 miesięcy stażu, natomiast w stosunku do stażysty – 6 miesięcy stażu. Dokument wykazujący staż pracy nie musi być przy tym sporządzony ani przetłumaczony na język polski.

Podobnie jak w przypadku pozostałych zezwoleń, cudzoziemiec musi posiadać ubezpieczenie zdrowotne oraz mieć zapewnione miejsce zamieszkania na terytorium RP. Wymogiem odnoszącym się wyłącznie do omawianego zezwolenia jest warunek gwarancji zatrudnienia po zakończeniu okresu przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa

– u pracodawcy macierzystego lub w przedsiębiorstwie z grupy przedsiębiorstw.

Dodatkowo z cudzoziemcem powinna być zawarta umowa w formie pisemnej lub ewentualnie dokument wystawiony przez pracodawcę macierzystego, który będzie określał okres przeniesienia, siedzibę jednostki przejmującej, stanowisko cudzoziemca oraz wynagrodzenie i inne warunki pracy.

W przypadku stażysty musi on posiadać jeszcze jedną umowę, która będzie dotyczyła odbywania stażu w jednostce przyjmującej. W umowie tej muszą się znaleźć informacje dotyczące programu stażu, czasu jego trwania oraz warunki nadzoru nad stażystą.

Również w przypadku zezwolenia w zakresie przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa określona została minimalna wysokość wynagrodzenia, jaką cudzoziemiec powinien otrzymywać. Musi ono być wyższe niż dochód uprawniający do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (aktualnie: 634 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 514 zł dla osoby w rodzinie).

Wynagrodzenie nie może być natomiast niższe niż otrzymywane przez pracowników wykonujących w tym samym wymiarze czasu pracy pracę porównywalnego rodzaju lub na porównywalnym stanowisku. Nie może być również niższe niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w województwie, w którym jednostka przyjmująca ma siedzibę, w roku poprzedzającym złożenie wniosku. Przykładowo, według obwieszczenia Prezesa GUS, w 2016 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto było najwyższe w województwie mazowieckim (4948,13 zł), a najniższe w województwie warmińsko-mazurskim (3456,95 zł).

Okres, na jaki wydawane będzie zezwolenie, to w przypadku kadry kierowniczej i specjalistów – do 3 lat, natomiast w odniesieniu do stażystów – do roku. Powinien przy tym uwzględniać okresy, w których cudzoziemiec planuje korzystać z mobilności na terenie innych państw członkowskich UE.

W samym zezwoleniu, oprócz okresu jego wydania, muszą być również

wskazane: jednostka przejmująca, stanowisko pracy cudzoziemca, najniższe wynagrodzenie, jakie może otrzymywać, a także wymiar czasu pracy (art. 139h ustawy o cudzoziemcach).

Od 1 stycznia 2019 r. minister właściwy ds. wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym ds. pracy oraz ministrem właściwym ds. gospodarki, będzie mógł wprowadzić rozporządzeniem wykonawczym limity wydawania zezwoleń po raz pierwszy, i to również w zakresie poszczególnych województw, zawodów czy rodzajów działalności (art. 139b ustawy o cudzoziemcach w brzmieniu od dnia 1.01.2019 r.).

Odmowa wszczęcia postępowania i wydania zezwolenia

Postępowanie o wydanie zezwolenia na pracę w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa nie będzie wszczęte, gdy pierwszy lub najdłuższy pobyt w ramach przeniesienia ma się odbyć na terytorium innego państwa członkowskiego UE (art. 139e pkt 1 ustawy o cudzoziemcach). Zezwolenie powinno być bowiem wydane przez to państwo, na terytorium którego pobyt będzie pierwszy lub najdłuższy. Decydujący jest przy tym pobyt najdłuższy (art. 11 ust. 3 dyrektywy).

Odmowa wszczęcia postępowania nastąpi również, gdy cudzoziemiec już ubiega się albo posiada inne zezwolenie, tj. zezwolenie w celu kształcenia na studiach lub prowadzenia badań naukowych, jest pracownikiem przedsiębiorstwa mającego siedzibę w innym państwie członkowskim UE i został czasowo oddelegowany do świadczenia pracy w Polsce, prowadzi działalność gospodarczą, jest zatrudniony przez agencję pracy tymczasowej lub inny podmiot świadczący usługi w zakresie pośrednictwa pracy, przebywa już na terytorium RP albo innego państwa członkowskiego UE (art. 139e pkt 2 ustawy o cudzoziemcach).

Do odmowy wydania zezwolenia na pracę w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa wydawanego pracownikowi po raz pierwszy (art. 139f

ust 1 ustawy o cudzoziemcach) dojdzie natomiast, gdy:

- 1) nie spełnia on wymogów do udzielenia zezwolenia z uwagi na cel lub okoliczności pobytu,
- 2) jego pobyt na terytorium RP jest ujawniony w wykazie cudzoziemców jako niepożądany,
- 3) jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu,
- 4) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- 5) jednostka przejmująca została ustanowiona głównie w celu ułatwiania wjazdu na terytorium RP,
- 6) wjazd i pobyt mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego,
- 7) we wniosku wskazano nieprawdziwe dane, fałszywe informacje, podrobione lub fałszywe dokumenty,
- 8) pracodawca macierzysty lub jednostka przejmująca: są kierowane przez osobę prawomocnie ukaraną za nielegalne powierzanie pracy cudzoziemcowi lub skazaną za przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zawodową, nie opłacają składek na ubezpieczenie społeczne lub zalegają z uiszczeniem podatków, nie prowadzą działalności gospodarczej lub została ogłoszona ich upadłość,
- 9) od 1 stycznia 2019 r. – jeżeli zostanie wydane rozporządzenie wykonawcze w tym zakresie – gdy został przekroczony odpowiedni limit zezwoleń.

W przypadku wniosku o udzielenie kolejnego zezwolenia do odmowy jego wydania dojdzie również, gdy poprzednie zezwolenie było wykorzystywane w innym celu niż ten, w jakim zostało wydane, gdy upłynął okres przeniesienia dla kadry kierowniczej, specjalistów lub stażysty – odpowiednio 3 lata lub 1 rok, oraz gdy wniosek został złożony podczas nielegalnego pobytu cudzoziemca (art. 139f ust. 2 ustawy o cudzoziemcach).

Cofnięcie zezwolenia

Wydane zezwolenie na pracę w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa może być również cofnięte. Do cofnięcia dojdzie w przypadku, w którym

ustał cel pobytu lub cudzoziemiec przestał spełniać wymogi ze względu na cel pobytu. Podobnie będzie, gdy zezwolenie jest wykorzystywane w innym celu.

Zezwolenie zostanie cofnięte, jeżeli cudzoziemiec został wpisany do wykazu cudzoziemców jako osoba, której pobyt jest niepożądany, stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego lub nie wyraża zgody na leczenie, podlegając takiemu obowiązkowi z uwagi na zakażenia i choroby zakaźne.

Do cofnięcia dojdzie również w przypadku, gdy okaże się, że jednostka przejmująca została ustanowiona dla pozorów, tj. w celu ułatwiania wjazdu na terytorium RP, zezwolenie zostało wydane na podstawie nieprawdziwych informacji lub dokumentów albo jednostka przejmująca jest kierowana przez osobę ukaraną lub skazaną za wskazane już wyżej wykroczenia lub przestępstwa, nie płaci składek ZUS lub podatków, nie prowadzi działalności gospodarczej lub ogłoszono wobec niej upadłość.

We wskazanych powyżej okolicznościach organ jest zobowiązany do cofnięcia zezwolenia. Nie ma więc tutaj miejsca na uznanie administracyjne.

Postępowanie w sprawie zezwolenia

Właściwy w sprawie zezwolenia na pracę w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa jest wojewoda właściwy ze względu na siedzibę jednostki przejmującej (art. 139i ust. 1 ustawy o cudzoziemcach). Podobnie jak w przypadku innych zezwoleń, chodzi tu wyłącznie o siedzibę, a nie np. o oddział (nawet wpisany do KRS) jednostki przejmującej. Zezwolenie wydawane jest w drodze decyzji.

Decyzję taką wojewoda wydaje w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku wraz ze wszystkimi niezbędnymi dokumentami. Jeżeli we wniosku brak jest dokumentów – termin 90-dniowy biegnie od dnia ich doręczenia wojewodzie.

Co ciekawe, stroną postępowania w tym przypadku jest wyłącznie jednostka

powierzająca (art. 139k ust. 1 ustawy o cudzoziemcach). Oznacza to, że stroną nie jest sam cudzoziemiec, który przecież w toku postępowania przebywa poza terytorium RP, toteż na jednostkę powierzającą są nałożone obowiązki dotyczące powiadamiania wojewody o zmianie wszelkich okoliczności mających wpływ na warunki udzielenia zezwolenia w terminie 15 dni roboczych od dnia ich wystąpienia. Jeżeli natomiast chodzi o postępowanie w sprawie cofnięcia zezwolenia, to stroną będzie w nim zarówno jednostka powierzająca, jak i sam cudzoziemiec.

Opłata skarbową od zezwolenia wynosi 440 zł.

Wiza w celu przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa

Ze względu na wprowadzenie nowego typu zezwolenia na pracę niezbędne było również wprowadzenie nowego tytułu pobytowego – wiza wydanej w celu realizacji zezwolenia na pobyt czasowy związany z wykonywaniem pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (art. 60 ust. 1 pkt 24a ustawy o cudzoziemcach). Na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 lutego 2018 r. w sprawie wiz dla cudzoziemców wiza ta będzie oznaczona symbolem „22a”.

Wiza wydana w celu realizacji wskazanego zezwolenia powinna zostać wydana niezwłocznie, chyba że jej wydanie wymaga zasięgnięcia opinii innego państwa obszaru Schengen (art. 66 ust. 3a ustawy o cudzoziemcach).

Inne zmiany dotyczące przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa

Z uwagi na to, że art. 26 dyrektywy nakazał wyznaczenie punktu kontaktowego do wymiany informacji, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców otrzymał nowe kompetencje. Będzie on właściwy m.in. do udzielania informacji innym państwom członkowskim UE w zakresie cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy

w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa czy uzyskiwania informacji od innych państw członkowskich UE w tym przedmiocie.

Dodatkowo członkowie rodzin cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa mogą ubiegać się o zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną (art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. ha ustawy o cudzoziemcach).

Ustawa zmieniająca zmieniała nie tylko ustawę o cudzoziemcach, ale również

ustawę o świadczeniach rodzinnych. Doszło do rozszerzenia katalogu podmiotów, które mogą z takich świadczeń korzystać, o osoby przebywające na terytorium RP na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. e ustawy o świadczeniach rodzinnych).

Zmiany objęły również ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy poprzez rozszerzenie katalogu cudzoziemców uprawnionych do wykonywania pracy na terytorium RP m.in. o cudzoziemca, który bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie

kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa przebywał na podstawie tego zezwolenia i kontynuuje wykonywanie pracy, o ile przebywa na terytorium RP na podstawie stempla wojewody w dokumencie podróży, potwierdzającego złożenie wniosku.

Agata Kicińska

aplikant radcowski w Kancelarii Sienkiewicz i Zamroch Radcowie prawni sp.p., specjalista z zakresu prawa pracy, autorka bloga: www.prawodlapracodawcy.pl

Aktualności

Międzynarodowa giełda kooperacyjna podczas targów ESEF 2018, 20-23 marca 2018 r., Utrecht (Holandia)

Ośrodek Enterprise Europe Network przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości zaprasza do wzięcia udziału w międzynarodowej giełdzie kooperacyjnej, która odbędzie się przy okazji targów wystawienniczych European Subcontracting and Engineering Fair – ESEF 2018.

Udział w giełdzie kooperacyjnej umożliwi polskim przedsiębiorcom nie tylko nawiązanie bezpośrednich kontaktów biznesowych, ale również zapoznanie się z najnowocześniejszymi trendami i technologiami w branży OEM.

Dla kogo jest przeznaczona giełda

Giełda kooperacyjna jest przeznaczona dla przedstawicieli firm i innych podmiotów działających w następujących sektorach:

- druk 3D,
- przemysł gumowy i tworzyw sztucznych,

- kompozyty,
- wzornictwo przemysłowe/rozwoj produktu,
- oprogramowanie (systemy ERP i CAD),
- urządzenia i części precyzyjne.

Jak to działa

- Uczestnicy w formularzu rejestracyjnym dostępnym online określają profil swojej działalności oraz rodzaj współpracy, którą chcieliby nawiązać.
- Dane zarejestrowanych firm są umieszczane w katalogu online na stronie internetowej giełdy kooperacyjnej.
- Z katalogu online zarejestrowani uczestnicy dokonują wyboru firm, z którymi chcieliby się spotkać podczas giełdy.
- W dniach 20-23 marca 2018 r. przy ponumerowanych stolikach odbędą się serie uprzednio zaaranżowanych półgodzinnych indywidualnych spotkań.

Koszty

Wystawcy targów ESEF **nie ponoszą** kosztów związanych z rejestracją na giełdę kooperacyjną.

W przypadku pozostałych uczestników opłata wynosi:

- 100 EUR za pierwszego uczestnika,
- 75 EUR za drugiego uczestnika z firmy.

Uczestnikom przysługuje:

- bilet wstępu na targi,
- wpis do katalogu uczestników giełdy kooperacyjnej,
- indywidualny harmonogram spotkań,
- wsparcie logistyczne, pomoc przy rejestracji oraz podczas trwania giełdy.

Uczestnicy pokrywają koszty transportu i zakwaterowania we własnym zakresie.

Oficjalnym językiem spotkań będzie angielski.

Rejestracja

Wszyscy zainteresowani udziałem w giełdzie kooperacyjnej są proszeni o wypełnienie formularza rejestracyjnego na stronie wydarzenia.

Więcej informacji na temat targów ESEF 2018:

<http://www.esef.nl/>

Kontakt:

Agnieszka Promianowska

e-mail: agnieszka_promianowska@parp.gov.pl

Spotkania kooperacyjne firm z branży metalowej i maszynowej, STOM 2018, 11 kwietnia 2018 r., Kielce

Ośrodek Enterprise Europe Network przy Staropolskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej w Kielcach zaprasza firmy z branży metalowej i maszynowej do wzięcia udziału w spotkaniach kooperacyjnych w ramach targów STOM 2018.

Indywidualne, dwustronne i wcześniej umówione spotkania biznesowe to bardzo skuteczna forma pozyskiwania nowych kontaktów biznesowych i kontrahentów.

Organizator wydarzenia zapewnia:

- dobór partnerów do indywidualnych rozmów,
- aranżację spotkań,
- opracowanie planu spotkań,
- miejsce spotkań i rozmów na terenie targów,
- organizację spotkań,
- catering,
- sale z dostępem do internetu,
- bezpłatną obsługę tłumacza w trakcie spotkań,
- wsparcie w zakresie sporządzenia oferty.

Koszty

Udział w spotkaniach biznesowych jest bezpłatny.

Ważne daty

- 28 marca 2018 r. – zakończenie naboru zgłoszeń
- 2–6 kwietnia 2018 r. – aranżacja spotkań
- 11 kwietnia 2018 r. – od godz. 10:00 do 15:00 spotkania brokerskie

Miejsce spotkania

TARGI KIELCE, ul. Zakładowa 1, Hala E

Rejestracja

<http://izbainnowacji.pl/spotkaniabrokerskie/event/16>

Kontakt

Sylwia Zieja
tel.: (41) 368 02 78
e-mail: s_zieja@siph.com.pl

Giełda kooperacyjna na targach Hannover Messe, 23–27 kwietnia 2018 r., Hanower (Niemcy)

Ośrodek Enterprise Europe Network przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości zaprasza do wzięcia udziału w międzynarodowej giełdzie kooperacyjnej dla branży przemysłowej, która odbędzie się podczas targów Hannover Messe.

W ubiegłym roku targi te odwiedziło 200 tys. osób; swoją ofertę zaprezentowało ponad 5 tys. wystawców z 70 krajów.

Dla kogo jest przeznaczona giełda

Giełda kooperacyjna jest przeznaczona dla przedstawicieli firm i innych podmiotów działających w szeroko rozumianej branży przemysłowej, w szczególności w dziedzinie:

- drukowania w technologii 3D;
- produkcji przemysłowej;
- obróbki skrawaniem, obróbki powierzchniowej;
- materiałów budowlanych, materiałów kompozytowych;
- fotowoltaiki, energii wiatrowej i wodnej;
- zarządzania energią;
- automatyki przemysłowej i urządzeń pomiarowych;
- robotyki.

Jak to działa

- Uczestnicy w formularzu rejestracyjnym dostępnym online określają profil swojej działalności oraz rodzaj współpracy, którą chcieliby nawiązać.
- Dane zarejestrowanych firm są umieszczane w katalogu online na stronie internetowej giełdy.
- Z katalogu online zarejestrowani uczestnicy dokonują wyboru firm, z którymi chcieliby spotkać się podczas giełdy.
- Po zamknięciu rejestracji (z reguły 3–4 dni robocze przed rozpoczęciem targów) system dokona automatycznego ustalenia agendy spotkań dla każdego z zarejestrowanych uczestników; każdy z uczestników otrzyma indywidualną agendę drogą mailową na kilka dni przed rozpoczęciem giełdy kooperacyjnej.

- W dniach 23–27 kwietnia 2018 r., przy ponumerowanych stolikach, odbędą się serie uprzednio zaaranżowanych 30-minutowych spotkań B2B.

Koszty

- Koszt uczestnictwa w targach wynosi 119 EUR dla pierwszej osoby reprezentującej dany podmiot oraz 75 EUR za każdego kolejnego uczestnika.
- Uczestnicy we własnym zakresie pokrywają koszty transportu i zakwaterowania na miejscu. Firmom, które zarejestrują swój udział w giełdzie, organizator zapewni bilety wejściowe na targi.
- Szczegółowe informacje na temat opłaty rejestracyjnej znajdują Państwo na stronie wydarzenia w zakładce „Information”.

Więcej informacji na temat giełdy można uzyskać na stronie wydarzenia: <http://www.een-matchmaking.com/hannovermesse2018>

Ważne terminy

Rejestracja uczestnictwa i profili trwa do 20 kwietnia 2017 r.

Kontakt

Sławomir Biedermann
e-mail: slawomir_biedermann@parp.gov.pl

Giełda kooperacyjna na targach INNOFORM, 24–26 kwietnia 2018 r., Bydgoszcz

Ośrodek Enterprise Europe Network przy Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA, Bydgoski Klaster Przemysłowy, Targi w Krakowie Sp. z o.o. i Bydgoska Agencja Rozwoju Regionalnego zapraszają producentów, dystrybutorów oraz specjalistów sektora wytwarzania narzędzi i przetwórstwa tworzyw polimerowych do wzięcia udziału w Giełdzie Kooperacyjnej B2B, towarzyszącej drugiej edycji Międzynarodowych Targów Kooperacyjnych Przemysłu Narzędziowo-Przetwórczego INNOFORM 2018.

Targi INNOFORM 2018

Targi są przeznaczone dla podmiotów reprezentujących m.in. następujące branże:

- narzędzia do przetwórstwa tworzyw sztucznych;
- narzędzia skrawające do obróbki metali;
- technologie, urządzenia i materiały do inżynierii odwrótnej;
- technologie, obrabiarki i urządzenia do obróbki ubytkowej, łączenia i powlekania metali;
- przetwórstwo tworzyw sztucznych;
- środki smarujące, chłodziwa i ich komponenty;
- przyrządy i urządzenia kontrolno-pomiarowe;
- oprzyrządowanie technologiczne;
- modelowanie, wizualizacja i symulacja procesu wtryskiwania;
- specjalistyczne oprogramowanie CAD/CAM/CAE;
- wyposażenie zakładów przemysłowych;
- automatyzacja i robotyzacja produkcji;
- recykling;
- logistyka itd.

Korzyści z uczestnictwa w giełdzie

- Giełda Kooperacyjna stwarza szansę, aby podczas 25-minutowych spotkań brokerskich poznać krajowych i zagranicznych partnerów biznesowych.
- Podczas spotkań B2B uczestnicy mają możliwość poznania najnowszych trendów rynkowych.

Zasady uczestnictwa w giełdzie

- Uczestnicy rejestrują się na stronie internetowej wydarzenia, określają profil swojej działalności oraz rodzaj współpracy, który chcieliby nawiązać.
- Dane zarejestrowanych firm są na bieżąco umieszczane na stronie giełdy, co ułatwia przegląd zarejestrowanych podmiotów.
- Z katalogu zarejestrowanych podmiotów uczestnicy dokonują wyboru partnerów, z którymi chcieliby spotkać się podczas giełdy.
- Przed giełdą uczestnicy otrzymują indywidualny harmonogram spotkań B2B wraz z nazwą firmy, godziną oraz z numerem stolika.
- 25 kwietnia 2018 r. przy ponumerowanych stolikach odbywają się serie

uprzednio zaaranżowanych 25-minutowych spotkań pomiędzy dobranymi w pary firmami.

Językiem obowiązującym na spotkaniach z partnerami zagranicznymi jest język angielski.

Koszty

Udział w giełdzie jest **bezpłatny**.

Rejestracja

Aby wziąć udział w giełdzie, należy do 15 kwietnia 2018 r. zarejestrować firmę za pośrednictwem strony internetowej wydarzenia:

<https://innoform-2018.b2match.io/>

Kontakt

Miłosz Warachewicz
tel.: + 48 (56) 699 54 80,
e-mail: miłosz.warachewicz@tarr.org.pl

Polskie stoisko informacyjno-promocyjne na targach Japan IT Week, 9–11 maja 2018 r., Tokio (Japonia)

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, w ramach realizacji Branżowego Programu Promocji IT/ICT, zaprasza przedstawicieli polskich firm z branży ICT do wzięcia udziału w polskim stoisku informacyjno-promocyjnym podczas międzynarodowych targów teleinformatycznych – Japan IT Week.

Celem organizacji stoiska jest promocja polskiej branży ICT wśród zagranicznych odbiorców. Niezależnie od tego, czy firma jest indywidualnym wystawcą, czy zwiedzającym, może skorzystać z różnych form **nieodpłatnej** promocji na polskim stoisku. Swoje materiały mogą przesyłać również firmy niebiorące osobiście udziału w targach.

Firmom zainteresowanym promocją swojej oferty na polskim stoisku informacyjno-promocyjnym umożliwiamy:

- prezentację materiałów informacyjno-promocyjnych (ulotki, foldery itp.),
- wyświetlanie materiałów audiowizualnych z ofertą firmy na dostępnych

ekranach (filmy promocyjne, prezentacje itp.),

- skorzystanie ze stoiska w celu organizacji spotkań i prezentacji dla potencjalnych partnerów biznesowych.

Zarówno korzystanie z polskiego stoiska, jak i wstęp na targi Japan IT Week są **nieodpłatne**, jednakże bezpłatny wstęp na targi możliwy jest tylko po wcześniejszej rejestracji online, za okazaniem wydrukowanego biletu.

Przedsiębiorcy, którzy są zainteresowani skorzystaniem z promocji na polskim stoisku podczas Japan IT Week Spring 2018, mogą uzyskać więcej informacji, pisząc na adres:

magdalena_zwolinska@parp.gov.pl.

8 Giełda Podwykonawców w Przemśle, 29 maja 2018 r., Mińsk (Republika Białorusi)

W imieniu Ministerstwa Gospodarki Republiki Białorusi oraz we współpracy z Białoruskim Funduszem Finansowego Wsparcia Przedsiębiorców Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości zaprasza polskie podmioty gospodarcze do wzięcia udziału w 8 Giełdzie Podwykonawców w Przemśle, która odbędzie się w ramach 21 Białoruskiego Forum Przemysłowego 2018, organizowanego w dniach 29 maja – 1 czerwca 2018 r.

Formularz zgłoszeniowy dla podmiotów zainteresowanych udziałem w giełdzie jako dostawca jest dostępny w języku rosyjskim na stronie internetowej Białoruskiego Funduszu Finansowego Wsparcia Przedsiębiorców pod adresem: http://belarp.by/ru/8_birga.

Szczegółowe informacje nt. udziału w giełdzie można uzyskać w Białoruskim Funduszu Finansowego Wsparcia Przedsiębiorców pod numerami telefonów:

- +375 17 298 21 11 lub
- +375 17 298 21 42

Osoba do kontaktu: Elena Kirinovich.

Giełda kooperacyjna na targach teleinformatycznych CeBIT 2018, 12–15 czerwca 2018, Hanower (Niemcy)

Ośrodek Enterprise Europe Network przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości zaprasza firmy, instytucje badawcze oraz inne podmioty działające w branży IT/ICT (big data, cloud computing, internet, aplikacje mobilne, business security, communication & network) do wzięcia udziału w giełdzie kooperacyjnej Future Match organizowanej podczas targów CeBIT 2018.

Do udziału w giełdzie kooperacyjnej zapraszamy również potencjalnych nabywców usług ICT, czyli przedstawicieli branż: motoryzacyjnej, transportowej i logistycznej, biotechnologicznej, farmaceutycznej, elektrycznej, ochrony środowiska, spożywczej, maszynowej, chemicznej i kosmicznej.

Jak to działa?

- Uczestnicy rejestrują się na stronie internetowej wydarzenia, określają

- profil swojej działalności oraz rodzaj współpracy, który chcieliby nawiązać.
- Dane zarejestrowanych firm są na bieżąco umieszczane na stronie giełdy.
- Z katalogu zarejestrowanych podmiotów uczestnicy dokonują wyboru partnerów, z którymi chcieliby spotkać się podczas giełdy.
- W dniach 12–15 czerwca 2018 r. na stoisku D18 w hali 16, przy ponumerowanych stolikach, odbędą się serie uprzednio zaaranżowanych 30-minutowych spotkań.

Koszty

Koszt udziału w giełdzie kooperacyjnej Future Match wynosi 110 euro (+VAT) i obejmuje:

- rejestrację firmy i wpisanie jej do katalogu uczestników giełdy,
- bilet wstępu na targi dla jednego przedstawiciela zarejestrowanej firmy.

Transport i zakwaterowanie w trakcie trwania giełdy uczestnicy pokrywają we własnym zakresie.

Opłata rejestracyjna dla firm, które będą wystawcami w trakcie targów CeBIT 2018, wynosi 65 euro (+VAT).

Jeśli reprezentują Państwo takie branże jak motoryzacja, transport i logistyka,

biotechnologia, farmaceutyka, ochrona środowiska, spożywcza, chemiczna, telekomunikacyjna, kosmiczna itp., a także są Państwo zainteresowani zakupem usług IT od uczestników giełdy kooperacyjnej, rejestracja na wydarzenie jest BEZPŁATNA.

Uwaga! W przypadku rejestracji na giełdę kooperacyjną i wzięcia udziału lub wzięcia udziału, ale nieumówienia żadnych spotkań nie można ubiegać się o zwrot opłaty rejestracyjnej.

Ważne terminy

- Rejestracja uczestników i profilu trwa do 3 czerwca 2018 r.
- Wybór partnerów do spotkań będzie trwał od 1 maja do 4 czerwca 2018 r.

Giełda kooperacyjna odbędzie się w dniach 12–15 czerwca 2018 r.

Oficjalnym językiem spotkań będzie angielski.

Dodatkowe pytania dotyczące udziału w giełdzie kooperacyjnej proszę kierować na adres:

slawomir_biedermann@parp.gov.pl

Oferty współpracy

Belgia

Mała belgijska firma poszukuje innowacyjnych i niszowych produktów lub urządzeń z sektora opieki zdrowotnej, gotowych do wprowadzenia na rynek państw Beneluksu. Preferowana forma współpracy to umowa agencyjna lub umowa o świadczenie usług dystrybucyjnych. Numer referencyjny BRBE20180103001

Bułgaria

Bułgarska firma specjalizująca się w produkcji wysokiej jakości specjalistycznych maszyn i urządzeń rolniczych do uprawy gleby poszukuje dystrybutorów.

W ofercie firmy są m.in. pługi, kultywatory czy brony talerzowe. Numer referencyjny BOBG20171027001

Bułgarska agencja pośrednictwa pracy specjalizująca się w rekrutacji dla branży hotelarskiej i gastronomicznej (hotele, restauracje, ośrodki wypoczynkowe, puby i gastronomia) poszukuje partnerstwa z agencjami rekrutacyjnymi i instytucjami szkoleniowymi (uczelnie, uniwersytety i sektor prywatny). Numer referencyjny BRBG20171103001

Finlandia

Fińska firma zajmująca się ekoprojektowaniem poszukuje dostawcy lub producenta okrągłych elementów

z tworzywa piankowego, którego średnica wynosi 90 mm. Potencjalny partner powinien móc dostarczyć produkty na każde zamówienie. Szacowana częstotliwość zleceń to 3–4 razy w roku, zaś szacowana liczba zamawianych produktów będzie wynosić co najmniej 1500 jednostek. Preferowaną formą współpracy jest umowa produkcyjna lub podwykonawstwo. Numer referencyjny BRFI20171214001

Francja

Francuski wynalazca opracowujący technologie i produkty hydrauliczne, które mają za zadanie poprawić jakość codziennego życia, poszukuje producenta luksusowej i innowacyjnej

muszli klozetowej. Numer referencyjny BRFR20171221001

Hiszpania

Hiszpańska firma zajmująca się dystrybucją instrumentów i sprzętu medycznego poszukuje europejskich firm produkujących wyroby sanitarne. Wszystkie produkty muszą spełniać europejskie normy dotyczące takich narzędzi. Urządzenia elektromedyczne muszą posiadać odpowiednie świadectwo kalibracji. Numer referencyjny BRES20171207001

Hiszpańska firma nawiąże współpracę z producentem wieczek do samonagrzewających się puszek. Preferowana forma współpracy to umowa produkcyjna. Numer referencyjny BRES20180104001

Holandia

Holenderska hurtownia specjalizująca się w sprzedaży tekstyliów domowych poszukuje partnerów do produkcji wysokiej jakości ręczników typu Hammam. Wyroby muszą mieć dodatkowe frędzle, kolorowe nadruki i być wykonane w 100% z bawełny. Firma poszukuje partnerów do umowy produkcyjnej. Numer referencyjny BRNL20171201001

Holenderski projektant i dostawca wysokiej jakości pościeli dziecięcej i tekstyliów dla dzieci w wieku do 11 lat poszukuje partnera produkcyjnego, który będzie w stanie wyprodukować pościel zgodnie z przekazanym projektem i z niezależnym systemem testowania oraz certyfikacji. Numer referencyjny BRNL20171124002

Indie

Indyjska firma specjalizująca się w wytwarzaniu i wprowadzaniu do obrotu produktów dermatologicznych i kosmetycznych poszukuje partnerów handlowych na rynkach europejskich. Preferowana forma współpracy to umowy o świadczenie usług dystrybucji i umowy o pośrednictwie handlowym. Numer referencyjny BOIN20160929001

Katar

Katarska firma poszukuje dostawców wysokiej jakości produktów szybkozbywalnych (FMCG) w celu nawiązania długoterminowej współpracy. Numer referencyjny BRQA20170830001

Izrael

Izraelski importer etykiet i naklejek poszukuje producentów papieru termicznego. Preferowana forma współpracy to joint venture lub umowa produkcyjna. Numer referencyjny BRIL20171214001

Litwa

Litewska firma działająca jako pośrednik w handlu produktami chemicznymi dla budownictwa, w tym artykułami używanymi do renowacji budowli, jest zainteresowana poszerzeniem swojego asortymentu. W związku z tym poszukuje producentów oraz dostawców farb okiennych i drzwiowych. Firma oferuje pośrednictwo handlowe w ramach umowy agencyjnej lub umowy o świadczenie usług dystrybucyjnych. Numer referencyjny BRLT20171207001

Luksemburg

Firma świadcząca usługi korporacyjne i zarządzania poszukuje nowej technologii automatyzującej procesy księgowe i inne w codziennej pracy. Chodzi o takie czynności, jak gromadzenie elektronicznych dokumentów księgowych, opracowywanie indywidualnych raportów dla klientów, projektowanie przyjaznych dla klienta interfejsów itd. Firma poszukuje start-upów, które mogłyby opracować i dostarczyć kompleksowe narzędzie w ramach umowy o współpracy technicznej. Numer referencyjny TRLU20171130001

Łotwa

Firma zajmująca się projektowaniem i sprzedażą ceramiki sanitarnej poszukuje zakładu produkcyjnego w Europie, który mógłby wyprodukować wyroby

w wymaganej liczbie w ramach umowy produkcyjnej. Potencjalny partner musiałby także zapewnić bezpieczny transport ceramiki do miejsca wskazanego przez zleceniodawcę. Numer referencyjny BRLV20171205001

Malta

Maltański start-up działający w branży drukarek 3D poszukuje dostawców, dystrybutorów i producentów pelletu polilaktydowego w celu nawiązania współpracy na podstawie umowy agencyjnej lub dystrybucyjnej. Numer referencyjny BRMT20171215001

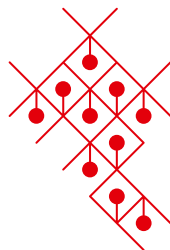
Niemcy

Niemiecka firma organizująca przewozy ciężarowe, kolejowe i morskie poszukuje podwykonawców z państw europejskich. Przedsiębiorstwo jest zainteresowane nawiązaniem długoterminowej współpracy z wiarygodnymi partnerami. Numer referencyjny BRDE20161222001

Niemiecka firma specjalizująca się w dystrybucji odzieży roboczej poszukuje nowych producentów wysokiej jakości odzieży roboczej w Macedonii, Bułgarii, Polsce, Albanii i Rumunii. Partner powinien produkować wyroby zgodnie z dostarczoną specyfikacją i przy użyciu własnych tkanin. Numer referencyjny BRDE20160420001

Niemieckie MŚP specjalizujące się w opracowywaniu i produkcji przyrządów mierzących naprężenie powierzchniowe i międzyfazowe poszukuje producentów systemów wagowych do tensometrów. Preferowana forma współpracy to umowa produkcyjna. Numer referencyjny BRDE20171211001

Niemiecka firma, która dostarcza alkomaty ośrodkom służby zdrowia, poszukuje partnera do produkcji ustników wytwarzanych metodą wtryskową. Nowy partner powinien oferować usługi produkcji, składania i pakowania wyrobów. Numer referencyjny BRDE20171206001

Polska

Polskie stoisko informacyjno-promocyjne na targach

Japan IT Week

9–11 maja 2018 r., Tokio

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, w ramach realizacji Branżowego Programu Promocji sektora IT/ICT, zorganizuje stoisko informacyjno-promocyjne podczas międzynarodowych targów teleinformatycznych Japan IT Week.

W ramach stoiska polskie firmy reprezentujące branżę IT
będą miały możliwość nieodpłatnego:

- ▲ zaprezentowania materiałów promujących produkt lub usługę,
- ▲ wyświetlenia promocyjnych materiałów multimedialnych,
- ▲ skorzystania z przestrzeni do spotkań b2b.

Materiały promocyjne mogą przekazać również firmy,
które nie planują wyjazdu do Tokio.

Kontakt:

magdalena_zwolinska@parp.gov.pl

Więcej informacji na temat Branżowego Programu Promocji sektora IT/ICT: <https://ict.trade.gov.pl/>

Stoisko informacyjno-promocyjne podczas Japan IT Week zostanie zorganizowane w ramach realizowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości Branżowego Programu Promocji IT/ICT na lata 2016–2019, w ramach poddziałania 3.3.2 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.